

HASŁO ŁÓDZKIE

REDAKCJA i ADMINISTRACJA, Łódź, Piotrkowska Nr. 15
Telefony: Redakcja 1-81-06, Administracja 1-63-66

CENA 20 GROSZY

Redaktor naczelny przyjmuje codziennie od godziny 6—7 wieczorem
Sekretariat czynny od godz. 12—1 w pol. i od 6—7 wiecz.

PŁOMIEŃ REWOLUCJI

w najbliższych dniach obejmie całe Indie

Gandhi został aresztowany przez Anglików

Hindusi ogłosili żałobę narodową — Przygotowania władz — Nowy wódz

Bombaj 5 maja.
Dziś rano zupełnie niespodziewanie policja angielska aresztowała Gandhiego w Surat.

Aresztowanego przywódcę indyjskiego ruchu wolnościowego przewieziono koleją do Borioli, koło Bombaju, a stamtąd samochodem do więzienia w Yeroda.

Aresztowanie nastąpiło na podstawie „rozporządzenia 1827”, które przewiduje uwięzienie bez sądu na nieokreślony czas.

Natychmiast po aresztowaniu Gandhiego zarządzone ostre pogotowie policji w całym kraju, aby zapobiec ewentualnym rozruchom. Szczegółów aresztowania brak, również bezpośrednie powody aresztowania nie są znane.

Z prowincji północno-zachodnich donoszą o nowym wrzeniu wśród tamtejszych szczepów górskich, które z zasa dzek napadają na patrole angielskie.

Następstw, jakie za sobą pociągnie aresztowanie Mahatmy Gandhiego, narazie przewidzieć nie można.

Bombay 5 maja.

Z Karachi donoszą: wobec napięcia sytuacji politycznej i groźby ze strony ochotników akcji biernego oporu, policja zarządziła przeniesienie całej amunicji z magazynów miejskich do arsenału. (PAT)

Bombay 5 maja.

Zamknięte zostały wszystkie sklepy hinduskie i większość sklepów muzułmańskich. Gielady zawiesiły prace.

Przy gmachu głównej komendy policji i przy zabudowaniach wielkich zakładów publicznych wystawione zostały posterunki wojskowe.

JAK ARESZTOWANO Gandhiego

Bombay 5 maja.

Aresztowanie Gandhiego nastąpiło w noc. Aresztowania dokonał wyższy urzędnik okręgowy, superintendent policji, w asyście 20-tu uzbrojonych policjantów. Udali się oni do obozu, w którym znajdował się Gandhi, pogrążony we śnie. Na wyrażoną przezeń prośbę, zezwolono mu dokonać rytualnego umycia zębów. Przed wejściem do oczekującego na wozu Gandhi wręczył swym zwolennikom list adresowany do wicekróla, poczem wezwał ochotników do odśpiewania hymnu hinduskiego, a wreszcie pożegnał się z nimi serdecznie.

Aresztowanie Gandhiego obwieszono zostało przez ochotników biciem w dzwony. Wystosowano wezwanie do przestrzegania ścisłej żałoby przez cały dzień i do stawienia się wieczorem na zebranie publiczne.

Władze poczyniły zarządzenia, aby Gandhi otoczony był w więzieniu należyteymi wygodami. (PAT)

BOMBAY, 5.V. Ogłoszony tu został komunikat urzędowy, wyszczególniający motywy aresztowania Gandhiego,

Wszczęta przez Gandhiego akcja odmawiania osłuszeństwa władzom — oświadcza komunikat — wywołała poważne następstwa w postaci powszechnego lekceważenia przepisów prawa oraz ciężkich wykroczeń przeciwko porządkowi publicznemu w całych Indiach. Wprawdzie Gandhi odrzuca użycie przemocy, jednakże ruch zapoczątkowany przez niego prowadzi niejednokrotnie do aktów gwałtu. Im częściej powtarzały się te wypadki, tem słabsze były protesty Gandhiego przeciwko zachowaniu się jego niedyscyplinowanych zwolenników, których widocznie nie potrafił oparować.

Wobec tych wszystkich przejawów rząd dotychczas stosował politykę jaknajwiększej tolerancji, jednakże rozwój wypadków wykazał, że możliwe jest powtórzenie się krwawych incydentów, o ile nie położą się kresu akcji Gandhiego. (PAT)

Londyn 5 maja.

Zapytany w Izbie Gmin czy Gandhi będzie oddany pod sąd, sekretarz stanu dla Indji odpowiedział: Nie, poczem wyjaśnił, że Gandhi będzie internowany na zasadzie rozporządzenia administracyjnego. (PAT)

Jalalpur 5 maja.

Podczas interviewu pani Gandhi świadczyła, że ma nadzieję, iż Indie odpowiedzą na nieusprawiedliwione zarządzenia władz i rzucą hasło walki. (PAT)

Bombay 5 maja.

Abbas Tydji, którego Gandhi wyznaczył na wodza swych zwolenników, w razie swego aresztowania, objął powierzone sobie funkcje.

Według doniesień z Lahore z chwilą otrzymania tam wiadomości o aresztowaniu Gandhiego wszystkie szkoły zostały zamknięte. Aresztowano tam 15 członków kongresu, którzy stali na straży przed sklepami sprzedającymi produkty zagraniczne i niedopuszczali publiczności. (PAT)

200 domów spłonęło skutkiem zbrodniczego podpalenia 52 rodziny znalazły się bez dachu nad głową

Łomża 5 maja.

W osadzie Wizna, należącej do Franciszka Powichrowskiego wybuchł pożar, który wkrótce przerzucił się na inne zabudowania. Pastwą płomieni padło 200 domów mieszkalnych, 44 stodoły,

chlewów — należących do 52 gospodarzy. Z inwentarza spaliło się 15 świń i 6 cielaków. Straty nie zostały ustalone.

Jak w pierwiastkowym dochodzeniu stwierdzono, pożar powstał skutkiem zbrodniczego podpalenia. (PAT)

„BOJOWE UCHWAŁY”

RADY NACZELNEJ P.P.S.C.K.W.

W BIEŻ. TYGODNIU ROZSTRZYGNĄ SIĘ LOSY SEJMU

Korespondent „Hasła Łódzkiego“ (W) telefonuje z Warszawy.

W sobotę i niedzielę obradowała w Warszawie rada naczelna P. P. S. pod przewodnictwem pos. Diamanda i p. Popinka. Referat o sytuacji politycznej wygłosił pos. Barlicki. O działalności klubu parlamentarnego mówił pos. Niedziałkowski. Ponadto pos. Pużak wygłosił referat o sprawach organizacyjnych, a pos. Czapiński o sytuacji międzynarodowej. Po ożywionej dyskusji w dniu obrad powzięto szereg uchwał politycznych, w których m. in. P. P. S. zapowiada zaostrzoną walkę z obecnym systemem rządzenia.

W dalszych uchwałach rada naczelna wypowiedziała się za współpracą ze stronnictwami Centrolewu i udzieliła centr. komitetowi wykonawczemu pełnomocnictw do przygotowań w związku z ewentualne-

mi wyborami parlamentarnymi do zawarcia bloku wyborczego.

Poza tem rada naczelna wypowiedziała się za zacieśnieniem współpracy z socjalistycznymi partiami mniejszości narodowych.

„Bojowe“ uchwały PPS były wczoraj szeroko komentowane w kołach politycznych.

Niektórzy z posłów twierdzą, że ze strony rządu należy się spodziewać ostrzejszego kursu wobec lewicy.

Zdaniem dziennikarzy odbyta wczoraj w Belwederze po południu konferencja p. Marszałka Piłsudskiego z premierem Sławkiem była zwołana w związku z uchwałami PPS.

Późnym wieczorem lansowano nawet pogłoskę, że na konferencji w Belwederze zapadły decydujące uchwały, narazie trzymane w tajemnicy, dotyczące taktyki Rządu wobec Sejmu a specjalnie zaś wobec wniosku Centrolewu o zwołanie sesji nadzwyczajnej parlamentu.

W kołach poselskich twierdzą, że w bieżącym tygodniu należy się spodziewać b. ważnych posunięć politycznych.

DYREKCJA

ŁÓDZKIEGO TOW. ELEKTRYCZNEGO, Sp. Akc.
(Elektrownia Łódzka)

podaje do wiadomości Pp. Odbiorców energii elektrycznej na OGRANICZNIKI, iż ostateczny termin uregulowania należności za rachunki II-go kwartału (brązowe), to jest za czas od 1-go maja 1930 r. do 1-go sierpnia 1930 r. upływa dnia 10 maja 1930 roku.

Niewpłacenie należności w terminie wyżej wskazanym pociągnie za sobą skutki zerwania umowy zawartej na dostawę energii elektrycznej oraz przerwę w dostawie prądu bez uprzedniego o tem zawiadomienia.

W celu uniknięcia ścisłu przy placeniu w ostatecznym terminie, uprasza się o wcześniejsze regulowanie należności.

PRZY PŁACENIU NALEŻY BEZWZGLĘDNIE PRZEDSTAWIĆ ZAPŁACONY RACHUNEK BRONZOWY ZA I-szy KWARTAŁ 1930 roku.

Wybory w Król. Hucie Nieudany zjazd O. W. P. Niemcy stracili 7 mandatów na wybrzeżu morskiem

Królewska Huta 5 maja.

Wczoraj odbyły się tu wybory do rady miejskiej. Uprawnionych do głosowania było 37574 osoby. Głosowało 35151, czyli około 96 proc.

Poszczególne listy uzyskały: lista nr. 1 blok jedności robotniczo-chłopskiej (komuniści) — 3 mandaty, lista nr. 2 i 8, Narodowe chrześcijańskie zjednoczenie pracy i PPS. Frakcja Rewolucyjna (prorządowe) 5163 głosy — 8 mandatów, lista nr. 3 socjaliści niemieccy — 5 mandatów, lista nr. 4 Katolicki blok ludowy — 5 mandatów, lista nr. 5 PPS. 1 mandat, lista nr. 6 Narodowy żydowski blok wyborczy — 1 mandat, lista nr. 7 Narodowy ruch robotniczy (NPR.) — 5 mandatów, lista nr. 10 Niemcy — 24 mandaty, lista nr. 11 Blok katolicko-narodowy — 2 mandaty.

Niemcy w stosunku do wyborów z r. 1926 stracili 6 mandatów, ponadto socja-

liści niemieccy stracili jeden mandat. (PAT)

Gdynia 5 maja. W drugim dniu zjazdu Obozu Wiel-

kiej Polski t. j. 4 b. m. właściciel hotelu „Centralnego” odmówił uczestnikom zjazdu udzielenia lokalu. Ponieważ uczestnicy nie mogli otrzymać żadnego gdyńskiego lokalu na odbycie zjazdu udali się nad morze, celem urządzenia zebrania pod gołym niebem, do czego jednak nie dopuściła policja, aby uniemożliwić awantury, wobec nadciągających nad morze wrogich Obozowi W. P. mieszkańców Gdyni.

Dzięki sprawności i czujności władz gdyńskich udało się zapobiec wielkiemu przelewowi krwi. (PAT)

Zwycięstwo Polski w meczu tenisowym z Rumunją

Warszawa 5 maja. W czwartym dniu meczu tenisowego Polska — Rumunja w cyklu rozgrywek o Puchar Davisa odbyło się dokończenie spotkania rewanżowego gry pojedynczej Maks Stolarow (Polska — Poulief (Rumunja). W pierwszym secie zwy-

ciężył Rumun w stosunku 8:5, natomiast w ostatnim, decydującym o zwycięstwie wygrał Stolarow w stosunku 6:3 zdobywając w ten sposób cenny trzeci punkt, i zyskując dla Polski obecny wynik 3:2. (PAT)

15 zebrań Ligi Narodów w ciągu miesiąca maja r. b.

GENEWA, 5.V. Wyrazem działalności Ligi Narodów w miesiącu maju będzie około 15-tu zebrań, wśród których sesja Rady, rozpoczynająca się 12-go maja. Tegóż dnia zbierze się międzynarodowa konferencja do spraw unifikacji prawa w zakresie różnego typu weksli i czeków. Z pośród kwestji finansowych należy wymienić ze-

brane komitetu finansowego, które rozważy sprawozdania, przedstawione mu w kwestji osiedlenia uchodźców, odbudowy finansowej Grecji, Bułgarii, Estonji i w. m. Gdańska.

Komisja doradczą do spraw uchodźców odbędzie drugą swą sesję w Genewie 19-go maja r. b. (PAT)

Opinia sfer gospodarczych o podwyższeniu cłach niemieckich

Korespondent „Hasła Łódzkiego” (W) telefonuje z Warszawy:

Sfery gospodarcze Polski nadal stoją na stanowisku, że wprowadzenie podwyższenia cłach, uchwalonych przez rząd niemiecki jest wielkim naruszeniem normalnych stosunków gospodarczych między Polską, a Niemcami, specjalnie zaś wielką szkodą dla eksportu polskie-

go. Opinię tę sfery gospodarcze wypowiedziały w związku z odpowiedzią rządu niemieckiego, wręczoną p. min. Knołowi na protest Polski, złożony w Berlinie przeciwko podwyższeniu cłach przez Niem-

Obniżenie stopy dyskontowej w Anglii, Francji, Belgji i Ameryce

Paryż 5 maja. Banki państwowe Anglii, Francji, Belgji i Ameryki obniżyły wczoraj stopy procentowe z trzech i pół na trzy, dwa i pół i dwa procent. „Information” tłumaczy zniżkę tę nagromadzeniem na rynku pieniężnym niepomiernej ilości kapitałów, poszukują-

cych lokaty. Dziennik przewiduje, że nowa zniżka stopy procentowej nie tylko pozwoli dostarczyć sferom przemysłowo — handlowym taniego bardzo kapitału, ale umożliwi także udzielanie kredytu długoterminowego i inwestycyjnego, co dotychczas napotykało na pewne trudności.

Bójki w parlamencie

Kilku posłów czeskich spoliczkowało się

PRAGA, 5.V. (Tel. wł.) Wczoraj wieczorem doszło w sejmie, podczas głosowania o systemie gandawskim, do bójki pomiędzy komunistami, a niemieckimi socjalistami.

Po głosowaniu powtórzyły się starcia

w kuluarach. Kilku posłów nawzajem się spoliczkowało.

Przeciwko komunistom, którzy zajęli wywołali, wystąpili również czescy socjaliści narodowi.

Polsce nie grozi wyludnienie Znaczny przyrost ludności w roku 1929

Główny Urząd Statystyczny ogłosił w zeszycie 9 Wiadomości Statystycznych dane tymczasowe o ruchu naturalnym ludności w IV kwartale 1929 r. i w całym roku 1929.

W IV kwartale małżeństw zawarto 86192 (11,3 na 1000 ludności), urodzeń zarejestrowano 242408 (31,9 na 1000 ludności), zgonów było 115.946 (15,3 na 1000 ludności), przyrost naturalny wyniósł 126.462 (16,6 na 1000 ludności).

Ogółem w roku 1929 małżeństw było 300625 (9,8 na 1000 ludności) urodzeń zarejestrowano 987797 (32,3 na 1000 ludności), zgonów 519657 (17,0 na 1000 ludności), przyrost wyniósł 468140 (15,3 na 1000 ludności).

W IV kwartale liczba małżeństw wykazała nieznaczny spadek w porównaniu do IV kwartału roku poprzedniego. Liczba małżeństw w całym roku 1929 pozostaje bez zmiany w porównaniu do roku 1928, tj. w dalszym ciągu utrzymuje się na poziomie znacznie wyższym, niż w okresie

1924—1927.

Liczba urodzeń zarejestrowanych spadła w ciągu IV kwartału o 5,1 proc. w porównaniu do odpowiedniego kwartału roku 1928. W ciągu całego roku 1929 zarejestrowano o 0,9 proc. mniej niż w r. 1928.

Liczba zgonów znacznie się zmniejszyła w IV kwartale w porównaniu do odpowiedniego kwartału 1928 r. (o 12,8 proc.) Wskutek jednak ogromnej umiarkowości w I kwartale r. 1929, ogólna liczba zgonów w tym roku wykazuje pewien wzrost w porównaniu do roku 1928, niewielki zresztą (o 1,8 proc.). W ten sposób liczba zgonów w r. 1929 podobnie jak w r. 1928 utrzymuje się na poziomie niskim w zestawieniu z latami wcześniejszymi.

Przyrost naturalny w IV kwartale 1929 r. jest wyższy niż w odpowiednim kwartale roku poprzedniego. Liczba przyrostu za cały rok 1929 jest niższa od przyrostu w r. 1928 o 3,8 proc.

DEWEY

wyjeżdża do Rosji

Koresp. „Hasła” telefonuje z Warszawy: Amerykański doradca finansowy przy rządzie polskim p. Dewey udaje się w lipcu do Rosji sowieckiej.

Podróż Deweya nie będzie miała charakteru prywatnego ponieważ będzie on reprezentował grupę finansistów amerykańskich, chcąc zbadać położenie gospodarcze Sowietów w celu ewentualnego owdzielenia rynkami rosyjskimi.

STATEK ŁÓDŹ

składa życzenia Marszałkowi Piłsudskiemu

WARSZAWA, 5.V. Z okazji święta narodowego 3 maja p. Marszałek Piłsudski otrzymał liczne depechy, zarówno z kraju, jak i z zagranicy. Wśród nich na uwagę zasługują depecha nadesłana drogą radiową ze znajdującego się na pełnym morzu statku „Łódź”. Depesza ta brzmi, jak następuje:

„Niestrudzonemu bojownikowi o dobro kraju ojczystego, oderwana na Morzu Bałtyckim „częśćka Polski” w drodze do Belgji i Anglii śle w uroczystym dniu 3 maja wyrazy pozdrowienia i hołdu. Kapitan, oficerowie, załoga i 119 pasażerów”.

Podobną depechę nadesłał statek „Premjer”, znajdujący się w drodze do Londynu, a wiozący na pokładzie 240 pasażerów. (PAT)

ŁASY PŁONA

Katastrofalne pożary w Ameryce

LONDYN, 5.V. Wskutek długotrwałej suszy w wielu miejscowościach St. Zjedn. wybuchły pożary lasów. Pożary nie wszędzie jeszcze stłumiono. Straty obliczają w przybliżeniu na 20 milionów dolarów. Straż ogniową Nowego Jorku wezwano do Long Island, gdzie palą się lasy oraz łąki pokryte suchą trawą. W miejscowości Nashuna od płonącego lasu zajęły się zabudowania miasteczka. Spłonęło kilka domów mieszkalnych, 3 kościoły oraz 3 fabryki. W ogniu znalazło śmierć 4 kobiety. Straty wynoszą 5 milionów dolarów. W Smithbourgu lasy płoną na przestrzeni 12 mil kwadratowych.

30 MILJ. 732 TYŚ. liczy obecnie ludność Polski

Warszawa 5 maja.

Według przybliżonych obliczeń Głównego Urzędu Statystycznego opartych na danych spisu ludności z r. 1921 oraz danych ruchu naturalnego ludności i emigracji, ludność Polski na dzień 1. I. 1930 wynosi 30,732,000; z tego na województwa centralne przypada 12,905,000 na województwa wschodnie 5,215,000, zachodnie 4,367,000, południowe 8,247,000. (PAT)

KONFISKATA oszczerczych ulotek

Katowice 5 maja.

Prokurator zarządził konfiskatę niemieckich ulotek wyborczych, zawierających ryciny, obrażające społeczeństwo polskie. Skonfiskowano 6000 egzemplarzy tych ulotek. (PAT)

GIELDA

Warszawa, 5-go maja. WALUTY.

Dolary Stanów Zjednoczonych 8.88 1/2 DEWIZY.

Londyn 43.34 1/4
Nowy Jork 8.905
Nowy Jork (kabel) 8.917
Paryż 35.00
Praga 26.41
Szwajcaria 172.77
Włochy 46.76 1/2
Wiedeń 125.70.

Tendencja niejednolita. Dla dolara tendencja mocniejsza. Obroty średnie. Dolar gotówkowy w obrotach pozagieldowych 8.88 1/2.

PAPIERY PROCENTOWE.

4 proc. poz. inwestycyjna 113.00;
5 proc. państw. poz. premjowa dolarowa 69.00—69.25.

AKCJE.

B. Dyskontowy 116.00; B. Handlowy 118.00; B. Polski 174.00—174.50; B. Zw. Sp. Zar. 71.50.

INCYDENT

na posiedzeniu Sejmiku

Na ostatnim posiedzeniu Sejmiku powiatowego, odbywającego się w lokalu Starostwa przy ulicy Piotrkowskiej 100, zaszedł

charakterystyczny incydent

między przewodniczącym sejmiku, starostą p. Rzewskim, a członkiem sejmiku Szymczakiem, który przybył na posiedzenie pijany.

Wobec tego, że Szymczak zachowaniem swoim przeszkadzał w obradach, na wniosek przewodniczącego wykluczono go z posiedzenia.

W związku z tem rada miejska m. Zgierz złożyła interpelację żądając od magistratu wyjaśnienia oraz usunięcia

Szymczaka z grona radnych i pozbawienia go mandatu. (a)

Do akt. Nr. 639 — 1930 r.

OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Brzezinach, WACŁAW KOSZELIK, zamieszkały w Brzezinach, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 12 maja 1930 r. od godz. 10 rano w Brzezinach przy ul. Sienkiewicza 13 odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Maurycego Frankensztajna, i składających się z stu pięciu palt oszacowanych na sumę zł. 1050. Brzeziny, dnia 1 maja 1930 r.

Komornik (—) WACŁAW KOSZELIK.

D akt. Nr. 1418 — 1930 r.

OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, STANISŁAW DULKOWSKI, zamieszkały w Łodzi przy ul. Gdańskiej Nr. 6, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 27 maja 1930 r. od godzinie 10 rano w Łodzi przy ulicy Aleja I-go Maja Nr. 50 odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Marcellego Wilczka i składających się z masy do szycia firmy „Singer”, mebli, wagi stołowej i wagi sklepowej, oszacowanych na sumę zł. 585.

Łódź, dnia 5 maja 1930 r.

Komornik (—) STANISŁAW DULKOWSKI.

BEZROBOCIE

Z pośród doniosłych problemów światowych jednym z najważniejszych jest obecnie kwestja bezrobocia. Na 1,000,000,000 ludności całego świata — ogółem 16 milionów zdrowych i zdolnych ludzi chodzi bez pracy. Niema prawie kraju, w którymby tej pracy starczyło dla wszystkich — i czyto w Ameryce czy w Europie, wszędzie społeczeństwa cierpią na jedną i tę samą chorobę bezrobocia.

Zarówno na tem tle, jak i na tle różnic polskich stosunków, wiele się u nas mówi o „katastrofie bezrobocia w Polsce”. Tymczasem, o ile kwestja ta jest istotnie groźną w innych krajach, — o tyle u nas, na podstawie zestawionych dokładnych danych statystycznych powiedzieć sobie trzeba całkiem otwarcie i spokojnie, że kwestja ta w Polsce w porównaniu z innymi krajami nie jest bynajmniej „groźną”, a tem więcej nie zasługuje na określanie jej mianem „katastrofy”.

Stany Zjednoczone Ameryki Północnej są słusznie uważane za najbogatszy kraj na kuli ziemskiej. Każde prawie państwo europejskie jest ich dłużnikiem. A jednak Stany Zjednoczone z ludnością przeszło 105 milionów posiadają obecnie armję bezrobotnych, sięgającą niebywale dotychczas cyfry czterech milionów ludzi. Znaczy to, że prawie cztery procent ludności w Stanach Zjednoczonych chodzi bez pracy i żyje tylko z zapomóg, wypłacanych przez skarb państwa. Z pośród stu Amerykanów pracuje więc tylko 96-u. Liczba niezatrudnionych zaś rośnie z dnia na dzień tak zastraszająco, że rząd Hoovera projektuje dalsze ograniczenie i tak już minimalnej imigracji do Stanów Zjednoczonych.

W porównaniu z Ameryką, — w Polsce jest procentowo cztery razy mniej bezrobotnych. Na 30 milionów ludności bezrobocie w Polsce nie sięga wiele ponad ćwierć miliona ludzi, czyli nie dochodzi na wet do wysokości 1%. Z pośród 100 Polaków — pracuje 99-u.

Biorąc wszystkie razem republiki Ameryki Południowej, widzimy, że posiadają one procentowo znacznie większe bezrobocie, niż Polska. Z 60-miljonową ludnością Ameryka Południowa posiada przeszło milion bezrobotnych, a więc bezmała 2%.

Przenosząc porównanie z bogatej Ameryki na biedniejszy kontynent europejski, widzimy również, że w Polsce stan bezrobocia jest proporcjonalnie mniejszy, niżeli w innych krajach i państwach. Mała, zadłużona po uszy Austria z liczbą mieszkańców pięć razy mniejszą od liczby ludności Polski, posiada obecnie dokładnie tyle bezrobotnych, co Polska. Włochy, które liczą tylko o 12 milionów mieszkańców więcej od Polski, zmuszone są obecnie żywić i utrzymywać armję bezrobotnych sięgającą 800,000 ludzi, t. j. o przeszło pół miliona więcej, niż Polska. Stanowi to prawie 2 proc. ludności. Fakt ten nabiera tem silniejszego wyrazu, iż bezrobocie we Włoszech różnie mimo podjęcia przez rząd Mussoliniego wszelkich środków zapobiegawczych, jak np. nakaz kupowania wyłącznie wyrobów krajowych, wysokie cła na import zagraniczny i t. d. — oraz mimo bardzo licznej emigracji Włochów do Kanady, Australji i Południowej Ameryki. Nawet wielkie włoskie obszary kolonialne w Afryce nie uratowały Włoch od liczebnie i procentowo piększego, niż w Polsce, bezrobocia.

Ale Włochy ze swoją liczbą bezrobotnych sięgają 2% ogółu ludności, nie mogą

liść w porównanie jeszcze z Anglią, gdzie bezrobotnych sięga aż 4%. Na 44 miliony ludności — w Wielkiej Brytanji jest 1,600,000 bezrobotnych. Ani konserwatywny rząd Baldwina, ani też rządy socjalistyczne Mac Donalda nie potrafiły wymyśleć zupełnie nic dla zaradzenia tej dosłownej klęsce państwowej.

Bezrobocie w Anglii reszto przed przyjęciem do władzy socjalistów, ale obecnie rośnie jeszcze szybciej. Ażeby pojąć ogrom tej katastrofy, wystarczy uprzytomnić sobie, że liczba ludności Anglii jest nie całe półtora razy większa od cyfry ludności Polski, ale natomiast liczba bezrobotnych jest tam przeszło pięć razy większa, niż u nas.

Niemniej ciężką jest kwestja bezrobocia w Niemczech. Na 63 milionów mieszkańców — Niemcy posiadają według ostatniej urzędowej statystyki aż 2,800,000 bezrobotnych. Cyfra ta zaś różnie jeszcze z niepowstrzymaną siłą.

Wielka i bardzo dotkliwa jest również sprawa bezrobocia w Sowietach. Oficjalna, a więc tendencyjnie ostrożna staty-

styka sowiecka przyznaje się, że na 140 milionów ludności — 1,500,000 ludzi jest bez pracy. Statystyka ta jednak — pomijawszy już jej niewątpliwie niecisłą cyfrę, — wykazuje tylko w najlepszym razie rejestrowanych bezrobotnych. Natomiast nie ulega najmniejszej wątpliwości, że faktyczna liczba bezrobotnych nierejestrowanych i nieuprawnionych do pobierania zapomogi państwowej jest wręcz kolosalna! kilkakrotnie przewyższa oficjalne dane.

Nawet tak bogaty kraj, jak Japonja, kraj o rozwiniętym przemyśle i handlu, gdzie poza tem setki tysięcy robotników pracowały i pracują przy odbudowie zburzonych trzęsieniem ziemi miast, dróg, urzędzeń i t. p., — obarczona jest obecnie stosunkowo bezrobociem większym, niż Polska. Na 84 miliony mieszkańców — Japonja posiada przeszło milion bezrobotnych.

Jedynym prawie na całym świecie większym państwem, nie odczuwającym obecnie bezrobocia, jest Francja, gdzie na 40 miliony mieszkańców jest zaledwie dwa tysiące bezrobotnych. Ale jest to wyjątek,

powstały jedynie dzięki otrzymaniu przez Francję odszkodowań wojennych, dzięki posiadaniu pieniądza. Jest to zresztą wyjątek tylko pozorny, — gdyż jak wiadomo, m. in. skutkiem zlikwidowania kwestji bezrobocia płace we Francji spadły ogromnie nisko i nie wystarczają przeważnie na zaspakajanie potrzeb życia szerokich rzesz pracowniczych, które — zwłaszcza przy szalejącej we Francji drożyznie — cierpią nędzę.

Kiedy się więc w Polsce mówi o bezrobociu, w żadnym razie nie można go uważać za kwestję groźną, a tem mniej za „katastrofę”. Najgorsze chwile kryzysu gospodarczego mamy już w tej chwili poza sobą. W związku z tem stan bezrobocia w Polsce wykazał już i wykazuje w dalszym ciągu tendencję ku zmniejszaniu się. Niezależnie od tego akcja rządu zrobiła już i robi również bardzo wiele. WSZELKIE DANE WIĘC PRZEMAWIAJĄ ZA TEM, ŻE SPRAWA BEZROBOCIA U NAS STRACI NIEBAWEM NA DOTYCNICZASOWEJ OSTROŚCI I ŻE WEJDZIE W FAZĘ STOPNIOWEJ LIKWIDACJI.

Józef B.

Czerwone święto w Pradze

Korespondencja własna „Hasła Łódzkiego”

Dzień 1 maja jest w republice czechosłowackiej nie tylko świętem robotników, lecz w myśl odnośnej ustawy konstytucyjnej dniem powszechnego święta pracy. Już ten fakt sprawia, że „klasowy charakter” święta majowego w Czechosłowacji zawsze bardzo był słaby, a powszechne zobowiązanie szerokich warstw ludu pracującego wobec bojowych haseł propagatorów walki klasowej, zaciera coraz bardziej cechy klasowej odrębności, mające wyciskać swe piętno na obchodzie pierwszomajowym.

Obserwując pochody i manifestacje robotnicze w dniu 1 maja, nie sposób było nie zauważyć wśród demonstrantów jakiejś specyficznej walki „duchów”: ducha uroczystej manifestacji, reprezentowanego przez państwowo-twórczych socjaldemokratów i narodowych socjalistów, oraz ducha „bojowego”, który cechował komunistycznych manifestantów.

Przy obserwowaniu tegorocznego obchodu majowego można było zauważyć powszechny upadek zainteresowania szerokich warstw społeczeństwa dla pierwszej majowej imprezy. Jeszcze w roku ubiegłym pochody i manifestacje uliczne stronnictw robotniczych trwały po-

nad trzy godziny, w tym roku natomiast wszystko razem zajęło najwyżej 1½ godziny czasu. Nie bacząc na ładny dzień wiosenny na ulicach miasta było stosunkowo mało ludzi. Nie było też w roku bieżącym na 1 maja w Pradze dorocznego wstrzymania wszelkiego ruchu ulicznego.

W latach poprzednich pochód partyj robotniczych przez ulice miasta odbywał się bez asysty policji, która za porządkiem śledziła jedynie ze swych zakonserwowanych punktów obserwacyjnych. W tym roku policji nie było widać na mieście tylko podczas pochodu socjaldemokratów i narodowych socjalistów. Manifestacje obu tych partyj minęły na ogół według takiego samego programu, jak w roku ubiegłym. Jednakowoż liczba manifestantów była daleko mniejsza, mniej też niesiono w pochodzie transparentów, a hasła na nich wypisane pozbawione były wszelkiego radykalizmu. Tę ostatnią okoliczność przypisać należy faktowi, że w roku bieżącym partje socjalistyczne zasiadają w rządzie, podczas gdy w roku ubiegłym były wobec rządu w ostrej opozycji.

Dla obecnego stosunku obozu socjali-

stycznego wobec aktualnych zagadnień państwowych niezmiernie charakterystyczne były niektóre hasła pierwszomajowe, wypisane na transparentach. Tak na przykład na jednym z transparentów narodowo-socjalistycznych widniał napis: „Za czasów austriackich byliśmy zdradcami państwowymi, teraz jesteście wiernymi obywatelami republiki”. W pochodzie socjaldemokratów rzucał się w oczy wielki transparent z napisem: „Robotnicy nie grożą grozą inteligencji, lecz pragną z nią współpracować”. Na innych transparentach wypisane były hasła: „Poprzez demokrację i socjalizm ku nowej społeczności”, „Precz z prasą brukową, grabiącą naród”, „Brońmy demokrację przed kapitalizmem, klerykalizmem i bolszewizmem”.

Kiedy ostatnie szeregi socjaldemokratów przeszły przez plac Wacława, wśród publiczności zapanowało pewne ożywienie. Zadawano sobie pytania: „Czy to nie jest początek nowego kierunku w polityce rządu?”

Przegląd prasy

JEKI NARODOWEGO NIEMOWŁĘCIA.

Pisma przeciwrządowe odprawiają na łamach usłużnej prasy nieustanne modły o nagłą śmierć rządów pomajowych. Premjera Sławka mianowały w gniewie Herodem, który przy lada sposobności sprowokuje rzeź politycznych niemowląt endeckich. Czuj duch! Baczność!... Atmosfera bowiem — wedle ich rozumowania — jest taka, iż — kto wie — co, gdzie i jak...

„Lwowski kurjer poranny” powtarza za panią matką:

Atmosfera kraju jest taka, iż nie dopuszcza dalszej niepewności, połączonej z zahamowaniem rozwoju całego życia politycznego i wstrzymaniem biegu całej maszyny państwowej.

O ile więc, jak przypuszczamy, kierownicy sanacji to wszystko zrozumieli, czy rozumieją, to idziemy istotnie do wyborów.

Wprawdzie szanse sanacyjne są nie najlepsze, raczej są całkiem złe, to jednak, skoro dalszy stan obecny podrywa podstawy psychiczne możliwości pozostawania przy władzy, to lepiej już dla niej iść na niepewną o znakomych szansach zwycięstwa walkę, niż staczać się, jak dzisiaj się to dzieje, ku pewnej ni-

cości. Wszystko to jest młóceniem plew, nie zawierających ani garści ziarna! Ku nicości stacza się powoli, lecz stale i pewnie — stronnictwo narodowe. Temu nie zapobiegnie ani „Gazeta warszawska”, ani trzpiotowaty „Lwowski kurjer poranny”.

BANKI MYDLANE.

„ABC” stale boli głowa o poczynania rządowe. Rodzi więc potworne kombinacje, które nie posiadają głowy i nog.

Ostatnio wypuszcza dymki jadowitego kłamstwa między czytelników:

zgasa nadzieja częściowego bodaj opanowania ruchu chłopskiego, wątpliwości i wahania sanacyjnego stają się tem przykrejsze: co począć z Sejmem, rozwiązać czy nie rozwiązać, jak się ustosunkować do wniosku o zwolnienie sesji nadzwyczajnej...

Są to wszystko kuchenne gadki, staropanieńskie plotki, taktyczne gierki i kombinacje pijanych od polityki głów. Prawdy w tem niema.

W—ski.

dyo
wy
nav
mu
Wa
den
stó
la
chó
w
hal

ze wziętych manifestantów pierwszomajowych. Jeden za drugim padały z szeregów komunistycznych ziewrogie okrzyki pod adresem „burżujów”, „socjal-faszystów” i innych „wrogów ludu pracującego”.

Około południa po manifestacjach majowych w Pradze nie pozostało ani śladu. O godzinie 2-giej zaczęły kursować tramwaje, zajęły się kawiarnie i restauracje, ruch uliczny przywrócony został wszędzie w całej emi. Nigdy dotychczas nie minął obchód 1 maja w Pradze tak spokojnie i wśród takiego zobojętnienia ze strony społeczeństwa, jak w roku bieżącym...

F. R.

KRONIKA

DZIS:

Jana Apostoła
JUTRO:
Opiek. św. Józefa

Ws. słońca g. 4 m. 1
Zachód „ g. 19 m. 3
Wschód k. g. 5 m. 3
Z. księżycy 4 m. 3

Z Instytutu Rzemieślniczego

Pod powyższym tytułem w ubiegłą niedzielę do zgromadzonych w lokalu Kursy pracowników ślusarskich wygłosił p. dyr. Eug. Dębowski referat. Po treściwie ujętym referacie odbyła się dyskusja, której treścią były przeważnie zawilsze kwestje, zaczerpnięte z życia. Wyczerpujących odpowiedzi i wyjaśnień udzielał prelegent, za co mu zebrałi serdecznie podziękowali.

Ciągnięcie XXI Loterii Państwowej

We wszystkich kolekturach są już do nabycia Losy Loterii Państwowej w cenie zł. 10 — za ćwiartkę lasu. Ciągnięcie w klasie I-iej w dniu 17 i 19 maja.

Wobec wielkich szans wygrania (co drugi los wygrywa!) polecamy czytelnikom kupno Loterii Państwowej i życzymy szczęścia w grze.

Nagroda literacka będzie wręczona prof. Brücknerowi w Berlinie

Jak się dowiadujemy, magistrat postanowił wydelegować do Berlina swego przedstawiciela celem wręczenia prof. Brücknerowi nagrody literackiej m. Łodzi.

W sprawie tej magistrat zwrócił się z pismem do konsulatu polskiego w Berlinie z zapytaniem czy wręczenie tej nagrody będzie się mogło odbyć w konsulacie w obecności konsula i kolonii polskiej.

Specjalny delegat samorządu wręczy prof. Brücknerowi dyplom i czek, oraz wygłosi przemówienie w imieniu prezydenta m. Łodzi. (b)

Ożywienie w przemyśle pończosznicy

W ostatnich dniach daje się zauważyć znaczne ożywienie w przemyśle pończosznicy w Łodzi i Aleksandrowie.

Cały szereg zakładów większych i mniejszych zwiększyło ilość dni pracy z 3 dni na 4 i 5 dni w tygodniu, a nawet niektóre pracują w ciągu 6 dni. (s)

Wykład religijny Ks. Dr. K. A. Zycha

Dziś we wtorek dnia 6 b. m. o godz. 19 w sali Diecezjalnego Związku Młodzieży Polskiej — ul. Gdańska 111 — Ks. Dr. K. A. Zych, były redaktor „Słowa Katolickiego”, wygłosi wykład na temat: „Tradycja w kościele katolickim”.

Zarówno głębokie ujęcie tematu, jak i swada oratorska prelegenta wskazują, że wykład ten będzie prawdziwą uctwą duchową dla słuchaczy.

Wstęp zasadniczo bezpłatny — dobrowolne ofiary na rzecz akcji Katolickiej będą chętnie przyjmowane przy wejściu na salę.

Tragedja małżeństwa przy ul. Jodłowej

Maltretowana żona wyskoczyła na bruk łamiąc obie nogi

W dniu wczorajszym w godzinach porannych przy ul. Jodłowej Nr. 10 (Bałuty dawniej Lipowa) rozegrała się tragedia małżeńska.

Około godz. 7-iej rano zaalarmowano Pogotowie Miejskie wiadomością, że przed domem wspomnianym leży kobieta ciężko ranna.

Lekarz pogotowia przybywszy na miejsce stwierdził, że leżąca w białiznie przed domem kobieta

ma obie nogi połamane.

Po udzieleniu jej pierwszej pomocy lekarz przeniósł ją do mieszkania jej na I piętrze.

Tam zeznała ona, że nazywa się Franciszka Łukasik i że mąż jej Władysław robotnik brukarski,

wyrzucił ją z okna.

Łukasikowie, według jej słów — byli już 10 lat po ślubie i od tego czasu między niemi panowała stale niezgoda.

W niedzielę rano pojechali do Łagiewnik na zabawę. Wieczorem wrócili do domu. Mąż był pijany. Zaczęła się normalna awantura, która trwała do późnej nocy. Rano podczas nowej awantury mąż wyrzucił ją z okna.

Lekarz pogotowia dał znać o tem policji, która przybyła na miejsce. W międzyczasie Łukasikowa zmieniła zeznania i opowiedziała, że faktycznie kłótnia rano wybuchła między nią a mężem, że mąż w przystępie złości schwytał leżącą w szufładzie brzytwę i groził jej śmiercią.

Przeżrana otworzyła okno i w białiznie

wyskoczyła na ulicę. Wobec tego zeznania, Łukasika pozostawiono na wolności.

W godzinach popołudniowych Łukasikową przewieziono do szpitala. (p)

Uroczyste otwarcie

Izby Rzemieślniczej w Warszawie przy udziale łódzkiej delegacji

W dniu 4 maja br. odbyło się w Warszawie

otwarcie i poświęcenie

Izby Rzemieślniczej w lokalu przy ul. Szkolnej 2.

Uroczystość rozpoczęła się nabożeństwem w katedrze świętojańskiej, które celebrował ks. biskup Szlagowski.

Po nabożeństwie na Rynku starego miasta uformował się

pochód

54 cechów chrześcijańskich z 64 sztandarami, który wyruszył Krakowskim Przedmieściem do swej nowej siedziby na ul. Szkolną. Po drodze przyłączył się drugi pochód rzemieślników żydowskich.

Po uroczystym poświęceniu lokalu udano się na grób Nieznanego Żołnierza celem złożenia wieńca.

Uroczystość inauguracyjną zakończyła akademja w sali Rady miejskiej pod przewodnictwem prezydenta miasta inż. Zygmunta Słomińskiego.

Posiedzenie otworzył

prezydent Izby,

Grzegorz Pieniżkiewicz. Imieniem rządu — życzenia owocnej pracy złożył wiceminister przemysłu i handlu Kożuchowski, imieniem Izby Przemysłowo-Handlowej — jej wiceprezes baron Dangel. Z kolei po witalne przemówienia wygłosili prezydenci prowincjonalnych Izb, pp.: Stopa z Poznania, Krzeszkowiak z Bydgoszczy, Wolny ze Lwowa, Szwankowski z Łodzi, Kleński z Nowogródka i inni. Akademję za kończono wysłaniem depechy hołdowniczej do Pana Prezydenta Rzeczypospolitej. S.

Święto 3 Maja w Korczewie

Dzień 3 maja br. obchodzili mieszkańcy w parafii korczewskiej niezwykle uroczyste jako święto narodowe. Domy udekorowano flagami i zjełena.

O godz. 9-iej rano przybyła straż ogniowa ze wsi Wojstawic, Zamłynia Pratkowa i Korczewa z orkiestrą.

Dziatwa szkolna z nauczycielstwem na czele zajęła środkową nawę kościelną.

Nabożeństwo dziękczynne odprawił Ks. Dr. Stanisław Kozłowski, wygłaszając okolicznościowe kazanie.

Pienią religijne wykonały dzieci szkoły powszechnej pod batutą prof. Stanławskiego.

Po nabożeństwie ludność miejscowa zgromadziła się przed kościołem, gdzie przemawiała Radna m. Łodzi — H. Piechotkówna. Po przemówieniu uformował się pochód.

Defiladę straży i młodzieży odbierały władze z Ks. Kapelanem St. Kozłowskim, Naczelnikiem Straży Siemiatkowskim prezesem Kaczmarskim i innymi na czele.

Popołudniu odbyła się akademja. Sekcja dramatyczna straży ogniowej, wystawiwszy okolicznościowy obrazek sceniczny, uświetniła zakończenie święta narodowego. H.

Lokaut w fabryce J. Johna

Jak już donosiliśmy w dniu 2 b. m. w inspektoracie pracy odbyła się konferencja, tematem której była sprawa zlikwidowania zatargu wynikłego w firmie J. John na tle płacy robotników.

Konferencja nie przyniosła

realnych wyników,

albowiem przedstawiciele robotników nie zgodzili się na proponowane obniżenie stawek płac robotniczych od 6 do 10% i dalsze stanowisko uzależnili od decyzji ogólnego zebrania robotników, które tegoż dnia w godzinach wieczorowych odbyło się.

Na zebraniu tym powzięto uchwałę nieprzystępowania do pracy od dnia 5 maja r. b. W związku z tem w dniu wczorajszym zakłady metalurgiczne J. Johna zostały unieruchomione, a zarząd fabryki robotnikom w liczbie 700 osób wydał zaświadczenia na prawo otrzymywania zapomóg z funduszu bezrobocia,

ogłaszając tem samem lokaut.

W dniu wczorajszym w zw. metalowców odbyło się ogólne zebranie robotników, na którym powzięto uchwały nawołujące do rozszerzenia strajku. (s)

Pobór rocznika 1909

Dziś w kolejnym dniu poboru powszechnego winni stawić się:

Przed komisją poborową nr. 1, przy ulicy Zakątnej 82, mężczyźni rocznika 1909, zamieszkali na terenie III komisariatu policji, których nazwiska rozpoczynają się na litery: D, F.

Przed komisją poborową nr. 2, przy ulicy Ogrodowej 34, mężczyźni rocznika 1909, zamieszkali na terenie I komisariatu policji, których nazwiska rozpoczynają się na litery K.

Przed komisją poborową nr. 3, przy ulicy Aleje Kościuszki 21, mężczyźni rocznika 1907, kategorii „B”, uznani za czasowo niezdolnych w maju i czerwcu ubiegłego roku, zamieszkali na terenie VII komisariatu policji o nazwiskach na wszystkie litery alfabetu. (w)

Jutro, we środę w kolejnym dniu poboru powszechnego winni stawić się:

Przed komisją poborową nr. 1, przy ul. Zakątnej 82, mężczyźni rocznika 1909, zamieszkali na terenie III komisariatu policji, których nazwiska rozpoczynają się na litery: G.

Przed komisją poborową nr. 2 przy ul. Ogrodowej 34, mężczyźni rocznika 1909, zamieszkali na terenie I komisariatu policji, których nazwiska rozpoczynają się na litery: I, J, N, P, R.

Przed komisją poborową nr. 3, przy ul. Aleje Kościuszki 21, mężczyźni rocznika 1907, kategorii „B”, uznani za czasowo niezdolnych w maju i czerwcu ubiegłego roku, zamieszkali na terenie X, i XIII komisariatu policji o nazwiskach

Wielki wybór wózków dziecińczych krajowych zagranicznych łózek metalowych; wymiarki amerykańskie materace wysycelane oraz materace sprężynowe higieniczne „Patent” do meblowych łózek podług miary nabyć można najtaniej i na najdogodniejszych warunkach w fabrycznym składzie

„DOBROPOL”

Łódź Piotrkowska 73

w podwórzu, tel. 1-58-61 29

ZAWODOWE KURSY KIEROWCÓW SAMOCHODOWYCH
FR. GRĘTKIEWICZA
ŁÓDŹ, Piotrkowska 111-Tel. 175-35

Wychowanie ekonomiczne społeczeństwa

Stowarzyszenie Polskich Dziennikarzy i Publicystów Gospodarczych, opierając się na wynikach pierwszego zjazdu ekonomistów polskich w Poznaniu w r. 1929-ym, a w szczególności na referacie prof. Lulka, wystąpiło do ministrów oświecenia, przemysłu i handlu, oraz rolnictwa z memorjałem, w którym proponuje:

a) przerobienie czytanek dla szkół powszechnych przez zamieszczenie w nich ustępów (oczywiście jaknajbardziej popularnych), dotyczących życia gospodarczego;

b) wprowadzenie „propedeutyki ekonomicznej”, jako przedmiotu nauczania w szkołach średnich wszelkiego typu oraz w seminarjach nauczycielskich;

c) przerobienie programu nauki o Polsce współczesnej, nauki historii, nauki geografii, oraz nauk przyrodniczych w ten sposób, by moment gospodarczy znalazł w tych zakresach znacznie większe, niż dotąd, uwzględnienie;

d) wydanie podręcznika do nowego przedmiotu „propedeutyki ekonomicznej” dla szkół średnich i seminarjów nauczycielskich;

e) odpowiednie przerobienie, względnie uzupełnienie podręczników dla nauki o Polsce współczesnej, nauki historii, nauki geografii i nauk przyrodniczych;

f) stworzenie katedr „propedeutyki ekonomicznej” na wydziałach filozoficznych uniwersytetów i uczynienie danych wykładów obowiązkowymi dla kandydatów do zawodu nauczycielskiego, niemniej jak objęcie powyższego przedmiotu programem odnośnych egzaminów;

g) urządzanie stałych kursów dokształcających w zakresie „propedeutyki ekonomicznej” dla nauczycielstwa szkół powszechnych i szkół średnich.

Dla wprowadzenia tego szerokiego programu stopniowo w życie należałoby zdaniem Stowarzyszenia utworzyć stałą komisję międzyministerjalną przy Ministrstwie Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, złożoną z reprezentantów odnośnych ministerstw (a więc oprócz Ministerstwa Wyznań Relig. i Ośw. Publ. także Ministerstwa Przemysłu i Handlu, oraz Rolnictwa), następnie z delegatów związków nauczycielskich, z delegatów wydziału prawniczo-ekonomicznego Uniwersytetu Warszawskiego, z delegatów Towarzystwa Ekonomistów i Statystyków, delegatów Stowarzyszenia Polskich Dziennikarzy i Publicystów Gospodarczych, w końcu z delegatów War-

szawskiej Izby Przemysłowo-Handlowej. W tej samej sprawie ostatni zeszyt „Polski Gospodarczy” zamieścił artykuł dr. Rogera Battaglii, który proponuje niezależnie od powyższych reform w

szkolnictwie systematyczne urządzenie kursów dokształcających w zakresie ekonomiki i polityki gospodarczej dla szerokiej publiczności.

S.

Miasta muszą być czyste Inspekcje sanitarne władz administracyjnych

Wzorem lat ubiegłych władze administracji ogólnej wydały szereg zarządzeń, zmierzających do polepszenia stanu sanitarnego i higienicznego miast, wsi i osiedli.

W związku z tem jeszcze w tygodniu bież. rozpoczęte zostaną inspekcje sanitarne, prowadzone przez specjalne komisje, które na miejscu sprawdzać będą faktyczny stan rzeczy, oraz wydawać zarządzenia, odnośnie usunięcia niektórych spotrzążeń przez komisję niedomagań.

Komisje te w pierwszym rzędzie zwracać będą uwagę na estetyczny i czysty wygląd dróg, ulic, domów, parkanów oraz na położenie terenowe ubikacji, studzien i

gnojowników na wsiach, przyczem w razie stwierdzenia, że studnia położona jest zbyt blisko dołów kloacalnych, względnie te ostatnie nadmiernie zbliżone są do zabudowań mieszkalnych, komisje wydawać będą zarządzenia usunięcia tych niedomagań.

W miastach pozatem komisje zwracać będą również uwagę na stan korytarzy domów oraz klatek schodowych.

Uchylenie się od wykonania zarządzenia komisji sanitarnej, pociąga za sobą odpowiedzialność karno - administracyjną.

(s)

Konstantynów szykuje się do wyborów Już wyłożono listy komisji wyborczych

W dniu wczorajszym na murach miasta w Konstantynowie

ukazało się obwieszczenie przewodniczącego komisji wyborczej, dzielące miasto na trzy okręgi wyborcze.

Listy wyborców wyłożono już również do przeglądu publicznego w poszczególnych lokalach obwodowych komisji wyborczych (magistracie, domu majstrów fabr. ewangelickim domu parafjalnym). Przeglądanie list wyborczych przewidziane jest w dniach 5, 6, 7, 8, 9, 10 maja r. b. w godzinach od 3-ej do 9-ej wieczorem.

W czasie wyłożenia list każdy mieszkaniec miasta może

przeglądać listę

wyborców i ma prawo wnieść do właściwej komisji wyborczej z powodu jego lub kogokolwiek innego na liście.

Liczba radnych, jacy mają być wybrani do samorządu konstantynowskiego, wynosi 24. Listy kandydatów na radnych zgłoszone być mają przez pełnomocników na ręce głównej komisji wyborczej Sędziego Pawłowskiego, najpóźniej do dnia 18 maja r. b.

Głosowanie jak to już podawaliśmy odbędzie się w czwartek dnia 29 maja r. b. W związku z tem poszczególne organizacje prowadzą usilną agitację wyborczą i zapowiedziały cały szereg wieców. (s)

Łódź propaguje wyroby krajowe Pokaz modeli odbył się w niedzielę w Esplanadzie

W dalszym ciągu intensywnie prowadzonej na terenie Łodzi, poczynając od dnia 27-go ub. m. propagandy na rzecz włókiennictwa polskiego odbył się w niedzielę dnia 4 b. m. w kawiarni „Esplanada” I-szy pokaz modeli okryć damskich wykonanych wyłącznie z towarów fabryk łódzkich. Pokaz został zapowiedziany przez prasę oraz napisy umieszczone na barwnie udekorowanym wozie tramwajowym, który kursował w mieście w godzinach południowych. W pokazie odbyłym pod kierunkiem artysty miejskiego teatru w roli konferenciera p. Znicza brały udział firmy: „Basia”, Kopczyńska, Olejniczak, Praportowa, Wigro, Zablocka i inne. Prezentowane modele wykonano wyłącznie z towarów łódzkich fabryk jak Babiackiego, Buhlego, Ejtingona, Fausta, Mandelortta, Poznńskiego, Reisfelda, Steinerta, Scheible-

ra i Grohmana i innych. Pokaz ten, mający na celu zwrócenie uwagi szerokiej publiczności na bogatą skalę produkcji łódzkiego przemysłu włókienniczego, który wytwarza zarówno jedwabie i towary wełniane jak i tanie i lekkie kretony drukowane wywoła, przypuszczać należy, pożądany skutek w formie znacznego wzrostu zainteresowania wyrobami krajowymi. Pokaz, który trwał prawie 3 godziny wypadł pod każdym względem bardzo dodatnio i stanowiąc pierwszorzędną imprezę propagandową - reklamową.

Pokazy modeli odbywać się będą w ciągu bieżącego tygodnia w kino-teatrach Luna i Casino, a ponadto celem zapewnienia możliwości obejrzenia modeli jak najszerszym warstwowi społeczeństwa odbędzie się jednorazowy pokaz ich w jednym z parków miejskich.

Kiedy można wypowiedzieć pracę?

Pracodawca może wypowiedzieć umowę o pracę pracownikowi umysłowemu jedynie

ostatniego dnia

w miesiącu (np. 31-go maja lub 30 czerwca), czy może wypowiedzieć w innym dniu (n. 2, 16 lub 23 czerwca)? Może wypowiedzieć każdego dnia, nie tylko ostatniego dnia w miesiącu. Albowiem Rozporządzenie o umowie o pracę pracowników umysłowych z 16 marca 1928 r. poz. 323 Dz. U. nie stawia w tym względzie zastrzeżeń owszem mówi ono, że wypowiedzenie winno nastąpić „najpóźniej w ostatnim dniu miesiąca kalenda-

rzowego, poprzedzającego okres wypowiedzenia”, co znaczy, że wypowiedzenie może nastąpić i wcześniej (byle nie później) niż ostatniego dnia miesiąca kalendarzowego. Jednak w każdym razie

„okres wypowiedzenia

wynosić ma całkowite 3 miesiące i musi się skończyć zawsze ostatniego dnia miesiąca kalendarzowego, poprzedzającego okres wypowiedzenia” (art. 25 cytow. rozp.), więc np. wypowiedzenia skutecznego w dniu 3 czerwca będzie skutkowało dopiero od 1 lipca i stosunek pracy skończy się 31 października. (w)

Uprzemysłowienie Tuszyna

Rada miejska m. Tuszyna, na ostatniem ze swych posiedzeń powzięła uchwałę, upoważniającą magistrat do rozpoczęcia wstępnych kroków, mających na celu zwerbowanie kapitału dla stworzenia zakładów przemysłowych w Tuszynie.

Magistrat m. Tuszyna chcąc udostępnić sferom przemysłowym należyty rozwój na terenie miasta postanowił oddać bez płatnie place miejskie pod teren przyszłych zakładów przemysłowych, dla tych przemysłowców, którzy przyczynią się do uprzemysłowienia Tuszyna.

W związku z tem dowiadujemy się, że jedna z łódzkich większych firm przedsięwzięła już kroki przejęcia placu, na którym wzniesie większe zakłady tekstylne. (s)

Spadek z przed 100 laty

Ciężkie zadanie będzie miał Sąd Okręgowy w Łodzi, gdy przystąpi do rozpatrzenia sprawy jaką wytoczył Karol Brzeziński (Przedziałniana 13) oraz małż. Lipiński przeciw firmie Krusche i Ender w Pabjanicach, parafji w Pabjanicach oraz Magistratowi tego miasta, o zwrot gruntów zajętych przez wspomniane instytucje i firmę od roku 1848.

W dniu 28 kwietnia 1848 zmarł Karol Brzeziński, dziadek wytaczającego obecnie sprawę Brzezińskiego, a w testamencie przekazał grunta na rzecz krewnych. Grunta te przedstawiające obecnie wartość około 500.000 złotych, są w posiadaniu fabryki i parafji oraz miasta.

Czy zasądzona zostanie eksmisja parafji i magistratu, okaże najbliższa przyszłość. (s)

Młodzież ku czci ks. Skorupki

„Kolo Młodzieży” przy Resursie Rzemieślniczej, by przyjąć z pomocą Komitetu Bud. Pomnika Ks. Ign. Skorupki w Łodzi, w zbieraniu funduszy, urządza przedst. p. t. „Onufry”, które odegra dn. 11-go maja o godz. 5-ej po poł. w „Domu Ludowym”, Przejazd 34. Komitet wyraża nadzieję, iż piękny ten przykład, zachęci szersze koła młodocianego społeczeństwa do współpracy z Komitetem-

Kabel podziemny Łódź — Warszawa już ukończony

Jak się dowiadujemy została już ułożona całkowicie linja kablowych telefonów podziemnych na szlaku Warszawa-Łódź. Obecnie odbywają się próby połączeń.

W Łowiczu wybudowano specjalną stację wzmacniaczy, które potrzebne będą do rozmów dalszych i międzynarodowych.

Do rozmów z Łodzią przeznaczono 30 przewodów. Wystarczy to zupełnie, by uzyskać połączenie bez czekania.

Kabel zostanie uruchomiony już w lipcu. (p)

Do akt. Nr. 1460 — 1930 r.

OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, STANISŁAW DULKOWSKI, zamieszkały w Łodzi przy ul. Gdańskiej Nr. 6, na zasadzie art. 1080 U. P. C. ogłasza, że w dniu 20 maja 1930 r. od godziny 10 rano w Łodzi przy ulicy Zawadzkiej Nr. 34 odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Salomei Koniczowskiej i składających się z mebli, garnituru męskiego i garderoby damskiej, oszacowanych na sumę zł. 645.

Łódź, dnia 5 maja 1930 r.

Komornik (—) STANISŁAW DULKOWSKI

Do akt. Nr. 1380 — 1930 r.

OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, STANISŁAW DULKOWSKI, zamieszkały w Łodzi przy ul. Gdańskiej Nr. 6, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 20 maja 1930 r. od godziny 10 rano w Łodzi przy ulicy Piotrkowskiej Nr. 43 odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do firmy „J. Tyger i G. Glatter” i składających się z 50-tu sztuk oposów amerykańskich, oszacowanych na sumę zł. 600.

Łódź, dnia 5 kwietnia 1930 r.

Zapisy do Seminarjum Duchownego w Łodzi

Zapisy kandydatów rozpoczynają się od 3 do 12 maja i trwać będą do 26 czerwca włącznie.

I. Kandydaci na pierwszy Kurs Filozoficzny złożyć winni osobiście:

1. Świadectwo maturalne gimn. liofog. (lub humanistyczne (z łaciną).
2. Świadectwo ks. Proboszcza i ks. Prefekta.
3. Metrykę urodzenia.
4. Życiorys.
5. Świadectwo lekarskie.

II. Uczniowie, którzy ukończyli chlubnie 6 klas gimnazjum, a mają pragnienie poświęcić się stanowi duchowemu, mogą być przyjęci do Liceum Biskupiego po złożeniu dokumentów, jak wyżej, by skończyć wykształcenie średnie w gimnazjum.

III. Kancelarja Seminarjum czynna jest rodzinnie za wyjątkiem niedziel i świąt od godz. 9 do 14-ej w gmachu Seminarjum Duchownego — ul. Ks. Skorupki Nr. 14.

Nocne dyżury aptek

Dzisiaj dyżurują apteki: G. Antoniewicza (Szosa Pabjanicka 59), K. Chądzyńskiego (Piotrkowska 164), W. Sokolewicz (Przejazd 19), H. Rembielińskiego (Andrzeja 28), I. Zundelwicz (Piotrkowska 25), M. Kacperkiewicza (Zgierska 54), S. Trawkowskiej (Brzezińska 56). (w)

Rodzina legjonowa, przy jajku wielkanocnym

Uroczystości Związku Legionistów

W ub. niedzielę Zw. Legionistów Polskich, oddział Łódzki, czcząc piękną tradycję staropolską urządził jajko wielkanocne, na które przybyli członkowie związku i zaproszeni goście. Uroczystość legjonową zaszczylił swą obecnością p. wicewojwoda dr. Roźniecki, i p. generał Małachowski.

Uroczystość odbyła się w lokalu ogniska oficerskiego przy ul. Zielonej 20. „Jajko” rozpoczęte o godz. 11 m. 30 trwało przeszło cztery godziny w milej atmosferze koleżeńskości i wesołości.

Przedstawiciele organizacji i zaproszeni goście wygłosili szereg okolicznościowych przemówień, podnosząc konieczność zgody i jedności wśród stowarzyszeń byłych wojskowych i życząc zw. legionistów jaknajpomyślniejszej przyszłości.

Pierwszy przemówił gen. Małachowski, którego życzenia, skierowane do Zw. Legionistów przyjęte były objawem gorącej wdzięczności.

Następnie w imieniu P. O. W. przemówił p. Berkowicz — podnosząc łączność ideową, jaka łączy peowików z legionistami.

W imieniu organizacji Dowórczyków zabrał głos p. Micherski w słowach serdecznych podnosząc konieczność zgody i porozumienia,

pięknej łączności w pracy dla dobra Polski między dowórczykami, a legionistami. Słowa przed-

stawiciela Zw. Dowórczyków zebrani powitali długotrwałymi oklaskami, dając przez to wyraz swej szczerzej chęci zgody i współpracy wszystkich patriotów dla dobra ojczyzny.

Z kolei zabrał głos prof. Targowski przedstawiciel Zw. Rezerwistów W. P.

W imieniu Federacji P. Z. Obróńców Ojczyzny przemówił p. Rajski, podnosząc konieczność

ścisłej współpracy między byłymi obrońcami i twórcami wolności.

Po nim zabrał głos p. L. Rubach, który zwrócił uwagę na konieczność istnienia przez wszystkich mówców wspomnianej zgody na tem większą jej konieczność teraz, kiedy cały naród stoi

wobec doniosłych reform życia naszego.

W końcu przemówił p. wicewojwoda dr. Roźniecki, który między innymi w pięknych słowach podniósł zasługi kobiety-Polki, jej patriotyzm i wielki wysiłek zachowania ducha narodowego w czasach niewoli. Na powyższe przemówienia odpowiedział ze swadą dzielny prezes Zw. Legionistów w Łodzi p. Giełczyński, dziękując serdecznie za życzenia i słowa gorącej zachęty do dalszej pracy związku.

Po zakończeniu „śniadaniowej” części „jajka” przy dźwiękach orkiestry wojskowej zabawa trwała długo, zacieśniając jeszcze bardziej węzły przyjaźni między dawnymi towarzyszami broni.

(r.)

Ruch kołowy na ulicach Łodzi

Ile mamy pojazdów mechanicznych i zaprzęgów

Ruch kołowy naulicach Łodzi wzrasta z każdym dniem, a szczególnie zwiększa się stan pojazdów mechanicznych.

Tak więc w roku 1929 w stosunku do lat poprzednich ilość pojazdów mechanicznych

wzrosła o 14%

gdy natomiast znacznie zmniejszyła się liczba zaprzęgów, których zarejestrowano o 10% mniej, niż w latach poprzednich.

Na spadek liczby zaprzęgów w pierwszym rzędzie wpłynęło znaczne zmniejszenie się liczby, karet, powozów i t. p.

Tak więc w roku 1929 było zarejestrowanych na terenie Łodzi

833 samochody osobowe,

210 półciężarowych, 123 ciężarowe, 111 autobusów, 15 samochodów sanitarnych, 227 motocykli.

Zaprzęgów, a więc znów, reserek, plat form, furgonów, karet, powozów, lan i wózków ręcznych zarejestrowano 2908, gdy w roku 1928 było ich 3208.

Również zanotowano pewien spadek w porównaniu z rokiem 1928 zmniejszyła się o 223 i wynosiła 8500 rowerów. (s.)

Kupiec z Aleksandrowa skazany za paserstwo

6 mies. więzienia za kupno kradzionego towaru

W dniu wczorajszym przed sądem grodzkim w Łodzi stanął poważny kupiec z Aleksandrowa Szlama Ajbuszyc oskarżony o paserstwo.

Szczegóły sprawy przedstawiają się następująco:

W dniu 12 grudnia 1929 Leon Złotowski współwłaściciel firmy B-cia Złotowsky w Ozorkowie otrzymał transport towaru z fabryki.

Towar ten został zwieziony do domu przy ul. Lipowej N4 i pozostawiony pod opieką niejakiego Woźniaka.

W kilkanaście minut po zwiezieniu towaru do Woźniaka zbliżył się jakiś elegancko ubrany mężczyzna i oddając mu kartkę podpisaną przez Złotowskiego za-

dał wydania mu kilku sztuk towaru.

Woźniak nie domyślając się żadnego oszustwa wydał nieznajomemu przedzę i towar łącznej wartości 1,800 zł.

Po powrocie Złotowskiego wyszło dopiero na jaw, że kartka była sfalszowana.

Wszczęte dochodzenie policyjne ustaliło, że towar znajduje się w posiadaniu kupca z Aleksandrowa Ajbuszyc, który zeznał, iż towar ten kupił od niejakiego tkacza z Aleksandrowa nazwiskiem Łuczak.

Sledztwo ustaliło jednak iż w Aleksandrowie żaden Łuczak nie mieszka. W dniu wczorajszym Ajbuszyc został przez Sąd Grodzki skazany na 6 miesięcy więzienia za paserstwo. (p)

Sprzedż znaczków przy wydawaniu paszportów zagranicznych

W miesiącu styczniu Urząd Wojewódzki w Łodzi otrzymał okólnik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych zakazujący

pobierania w drodze przymusu wszelkiego rodzaju datków na cele humanitarne i społeczne, a w szczególności uzależnianie wykonywania czynności urzędowej od uiszczania opłaty zwłaszcza w gótownce na powyższe cele.

Wobec tego że zarządzenie to wysunęło pewne wątpliwości ze strony Wojewodów, Minister Spraw Wewnętrznych obecnie w drodze okólnika z dnia 1 maja wyjaśnił że dopuszczalne jest zaofiarowanie na sprzedaż znaczków i nale-

Inwalidzi pracy organizują się

Zarząd Główny Inwalidów Pracy na ogólnym zebraniu odbytem w dniu wczorajszym przy ul. Piotrkowskiej 73, postanowił rozszerzyć swą działalność przez utworzenie swych oddziałów w następujących miejscowościach w Kaliszu, Zduńskiej Woli, Tomaszowie Mazowieckim, w Pabjanicach, w Zgierzu, Radomsku, Piotrkowie, i w Zawierciu.

Inne miejscowości są brane również pod uwagę, w których jeszcze mają być otwierane oddziały, Zarząd Główny Inwalidów Pracy w Łodzi motywem, w których spowodował tworzenie nowych oddziałów Inwalidów Pracy jedynie dlatego by Związek bronił w Sądach Rozjemczych dla spraw wypadków podczas pracy, w Sądach Rozjemczych. (w)

80-letni starzec, nie mógł przyjść do sądu, z powodu swego ślubu

W dniu wczorajszym Sąd Grodzki w Łodzi rozpatrywał bardzo ciekawą sprawę Wilhelma Kiełczańskiego lat 80, c skarżonego

o kradzież szpilorka szewskiego wartości 5 zł. na szkodę swego syna Gustawa Kiełczańskiego.

Rozprawa ta odbywała się już dwukrotnie w sądzie, lecz zarówno oskarżony jak i oskarżyciel na rozprawę się nie stawili, wobec czego sędzia wyznaczył im po 50 zł. grzywny.

W dniu wczorajszym zjawił się tylko oskarżyciel syn, oskarżony zaś 80-letni staruszek nie przyszedł do sądu, ponieważ akurat wczoraj odbywał się jego

ślub z 22-letnią panienką.

Sędzia sprawę umorzył, zaś wyznaczoną grzywnę w sumie zł. 50 darował ojcu, od syna zaś postanowił ją ściągnąć. (d)

Józef Litwin

O człowieku, który uspakajał rewolucyjną Łódź

(GUBERNATOR MILLER)

Notatkę tę poświęcam człowiekowi, który magna pars fuit 1905 roku. Dzieje rewolucji 1905 r. nie mają jeszcze piśmiennictwa naokowo-badawczego w pełnym znaczeniu tego słowa oprócz dość obfitej literatury pamiątkarskiej i beletrystyki. Przypadające na rok bieżący 25-cio lecie ruchu rewolucyjnego 1905 r. powinno wywołać bliższe zainteresowanie temi zagadnieniami i wzbogacić literaturę przedmotu, przedewszystkiem w Łodzi, dla której rok ten stanowi epokę.

Gdy wybuchła „ruchawka” rewolucyjna, na urząd gubernatora piotrkowskiego zasiadł sędziwy już 70-letni Konstanty Miller. Możliwością ten pochodził z oddawna zruszczonej rodziny imigranckiej niemieckiej, urodził się w gub. petersburskiej, jako syn niezamożnych rodziców. Po ukończeniu korpusu kadetów wzorem tysięcy młodzieży szlacheckiej wstępuje w czasie wojny krymskiej do armji cesarskiej mości, rozpoczynając karierę gwiazdek i szlifów w randze chorążego. W roku 1858 następuje przełom katastrofy w znakomicie zapowiadającej się karierze

22-letniego oficerka: zostaje zdegradowany w Rewlu do stopnia szeregowca za jakiś nieprzemysłany poryw gorącej krwi czy też nawet za wolnościowo-wyrotowe zapędy młodej a zapalanej głowy.

W roku 1863 na ziemiach nadwiślańskich Imperjum wybucha zarzewie buntu; Miller bierze udział w kompanji i tu spotyka się po raz pierwszy z kwestją polską: za rozgromienie oddziału Janka Sokoła przy wsi Fidesmie w gub. warszawskiej 28 lutego 1863 dostępuje najwyższej cesarskiej łaski: **przebaczenia winy i zmazania kary.** Po trupach pokonanych „buntowników” pnie się Miller ze szczebla na szczebel kariery, a w tym samym czasie inny Miller-poeta Teodor Miller, tłumaczy właśnie na rosyjski dzieła wieszczą tych „buntowników”, Mickiewicza.

Rok 1865 zastaje już przyszłego pompadura piotrkowskiego na stanowisku urzędnika komisji spraw właścicielskich w

Ostrołęce, w następnym roku zostaje p. o. komisarza komisji, w r. 1867 mianowany komisarzem pow. Ostrowskiego. Po 12 latach pracy w gub. łomżyńskiej awansuje do funkcji członka plockiego urzędu gubernalnego do spraw włośc. Gdy w r. 1882 „świętokradcze ręce nihilistów” targnęły się na pomazańca bożego, a rząd wysyła delegatów chłopstwa Królestwa celem złożenia carowi wierноподданczego hołdu, Miller jedzie do stolicy, jako opiekun wybrańców-delegatów, w rok później gdzie, jako „guwerner” 84 wójtów-reprezentantów chłopstwa na uroczystości koronacyjne. W tych fagasowsko-dekoracyjnych rolach jest widziany, dobrze notowany i zapałem do zbożnej pracy dopełnia ekspiacji grzechów młodości. Po koronacji zostaje szefem kancelarji oberpolicmajstra Warszawy, pnie się z roku na rok po szczeblach wicegubernatorstwa w Kielcach — gubernatorstwa w Plocku. W roku 1890 zostaje gubernatorem piotrkowskim. Spożywa w ciszy i spokoju domowych pieleszy laury i owoce dobrobytu, zarobione wieloletnim zginaniem karku przed moźniejszymi. W odstępkach kilkuletnich spadają nań miłe oku i sercu nagrody: **ranga tajnego radcy, order Anny I klasy... Nagle**

w ten niezamącony spokój wpada wiadomość, że duża rewolucja ogarnęła kraj i że w zawsze „kramolnej” Łodzi panoszy się zaraza najbardziej.

Miller miał już siwe włosy na skroniach i przy gasły wzrok, nie był już to przecież 27-letni chorąży-usmiritiel band powstańców 63 r., ale okazał dowodnie, że nie nadaremnie był przewodnikiem duchowym chłopstwa i że potrafi sprostać zadaniu wychodowania Szelów, jak to przed 60 laty z talentem robili jego koledzy galicyjscy. Walki bratobójcze na ulicach Łodzi poczęły się z inspiracji Millera i z jego ducha.

Długoletnia praca policyjna Millera wykazała, jak godnym był on następcą pułkownika barona Bremsena, naczelnika wojennego Łodzi w roku 1863; podobnie, jak i tamten, Miller był nieubłaganie konsekwentny i nielitościwy z tą tylko różnicą, że Miller posługiwał się marjonetkami, kacykosatrapami w mniejszym stylu, sam zaś główna sprężyna — pozostawał w ukryciu.

Była w tym dziwnym człowieku dusza i lwa i wilka, macchiavelizm i rycerskość i Miller był naprawdę mistrzem w tej wielkiej grze, jaką było gaszenie pożaru rewolucji. Łódź znalazła pogromcę.

Pedagogiczne znaczenie radjoamatorstwa

Ludzie, należący do starego pokolenia, obojętnie, jak posiadają zawód, z prawdziwą dziś patrzą radością na młodzież żywo interesującą się sprawami radjotechniki. Młodzież, dla której dawniej nauki ścisłe, fizyka, chemia, matematyka stanowiły ciężkie przedmioty, orientuje się dziś w radjo nieraz lepiej niż stacsi nawe zawodowi inżynierowie lub elektrotechnicy. Jaką dziwną moc kryje w sobie ta tajemnicza dla wielu nauka, że młodzież nie waha się pokonać piętzące się trudności, nietylko zaznajomić się z zasadami prądów szybkozmiennych a co ważniejsze wykonać dowolnej wielkości radjoodbiornik.

Na ten właśnie szczegół musimy położyć największy nacisk. Tysiące osób młodych i starszych nie wahało się podjąć budowę aparatów nie mając przedtem przygotowania rzemieślniczego. Radjoamator musi umieć obrobić tralit lub ebonit nawiercić otwory, obrobić drzewo, lutować przewody i bardzo precyzyjnie obchodzić się z częściami i narzędziami do obróbki. Praca taka szczególnie dla nowicjusza, wyrabia szereg dodatnich cech. Radjoamator musi być cierpliwy, staranny, musi nauczyć się obchodzenia z narzędziami, wyginaniem i łączeniem przewodów i t. d. Te wszystkie czynności uwieńczone dobrym skutkiem napawają amatora wielką radością. Uczą go one, że mimo znacznej straty czasu, pokaleczonych czasami palców, amator może samodzielnie wykonać rzecz niewątpliwie trudną, dotychczas mu zupełnie obcą i co najważniejsze bardzo

skomplikowaną. W ten sposób amator nabiera pewności siebie, a mając już raz narzędzia w domu, próbuje i innych robót, wchodzących w zakres rzemiosła domowego.

Rozmowy prywatne przez radjo Każdy ma prawo przemówić do mikrofonu

Podczas okresu zimowego mieszkańcy gór są rawie zupełnie izolowani od reszty kraju. Kolejki zębate nie chodzą, komunikacja kołami lub mułami również przerywana. Urzędnicy, studenci i t. d. mieszkający w Bernie, a mający rodziców gdzieś wysoko w górach — ztratili kontakt z nimi na długie nieraz miesiące.

Czyniąc zadość licznym żądaniom stacja berneńska (Szwajcaria) raz w tygo-

dniu instaluje mikrofon: w sali Kursalu, gdzie odbywają się zabawy taneczne. Za opłatą 5 franków wolno każdemu przemówić do mikrofonu i swoim najbliższym w górach przesłać na falach radja pożądane wiadomości. Inowacja ta szybko się przyjęła i jest taka obfitość zgłoszeń, że trzeba zawczasu się zapisywać i oczekiwać swojej kolejki przy mikrofonie.

Transmisja „Balu Maskowego” przez radjo

Dziś dnia 6 maja transmitują wszystkie polskie stacje nadawcze z teatru polskiego w Katowicach 3-aktową operę J. Verdiego „Bal Maskowy”. Transmitowany już być może z teatru katowickiego w roku bieżącym w innej obsadzie. Obecnie główne role wykonują artyści teatru katowickiego pp.: Józef Stępnowski, Stefan Romanow-

ski, Marja Bielecka, Jadwiga Chodakowska i Stefania Niemira. Dyryguje kplm. Stefan Barański.

Po południu o godzinie 17 p. J. Kiewnarska wygłosi pogadankę, która zainteresuje płeć piękną. Prelegentka mówić będzie o praktycznych sukienkach letnich. Temat aktualny i ciekawy.

Radjo w kraju Wschodzącego Słońca

Japonja—kraj samurajów, gejsz no i oczywiście kwitnących wiśni. No tak, bez kwitnącej wiśni nie można wyobrazić sobie krajobrazu japońskiego. Tylko, że teraz do tej kwitnącej wiśni jest przyręczona linka antenowa—widomy znak europeizacji.

O tem właśnie zjawisku i o rzeczach ściśle z nim związanych t. j. o radjofonji pragnę w tym artykule pomówić.

Podobnie jak iw innych przejawach życia kulturalnego czy naukowego, Japonja nie pozostała w tyle za innymi krajami europejskimi, tak było również w dziedzinie radjofonji. Rozwój rzeczywisty radjofonji datuje się dopiero od roku 1925. Wcześniejsze zajęcia się tą niezwykle ważną kwestją było niemożliwym z powodu odbudowy całego kraju po katastrofalnym trzęsieniu, które nawiedziło Japonję w roku 1923. Wszystkie kwestje związane z radjofonją ujęły w swe ręce prywatne towarzystwa dla eksploatawania radja, budując radjostacje nadawcze w Tokio, Osaka i Nagoya. Do wzbudzenia zainteresowania się szerokich sfer ludności radjem, przyczyniła się bardzo pierwsza wystawa radjowa urządzona przez Nippon Electric Company w Tokio, a mająca za cel zaznajomienie i wykazanie korzyści jakie daje radjo.

Pierwszy rok pracy przyniósł 280,000 radjosluchaczy, następny zaś rok 400,000. Przy zgłaszaniu się o udzielenie pozwole-

nia na posiadanie aparatu odbiorczego podaje się opis szczegółowy całego odbiornika, który jest następnie badany przez specjalnych urzędników. Wysokość opłaty za abonament wynosi 2 jeny miesięcznie, z czego jedna idzie dla towarzystwa radjowego, druga zaś na koszty badania aparatów i t. p.

Budynki radjostacji nadawczej w Tokio jest zbudowany z żelazo betonu, w tym celu, aby w razie jakiegos trzęsienia ziemi, radjostacja mogła dalej pracować i w ten sposób ostrzegać mieszkańców o grożącym niebezpieczeństwie. Studjo japońskie odznacza się charakterystyczną cechą, że jest przystosowane do produkcji artystów siedzących na ziemi. Niema w niem bowiem żadnych foteli ani krzeseł. Programy radjostacji japońskich posiadają nadzwyczaj poważny charakter, składają się z audycji wychowawczych, odczytów treści naukowej, lekcji języków obcych, wreszcie kilkakrotnie w ciągu dnia cen artykułów żywnościowych i towarów. Wieczorem koncerty, wśród których brak muzyki europejskiej.

Na ogół radjosluchaczy przeważną i liczną stanowią posiadacze aparatów dedektorowych, reszta to „lampowicze”, którzy i tak nie mają nadzwyczaj dobrych odbiorów, fakt ten jest przypisywany własnościom terenowym.

Recitale radjowe dwóch sław

Tak się złożyło, że abonenci stacji łódzkiej usłyszą w środę dnia 7 b. m. wieczorem dwa recitale, jeden fortepianowy i drugi skrzypcowy w wykonaniu artystów o europejskiej sławie. O godz. 20.25 transmituje Łódź z Katowic fortepianowy recital znakomitego szwajcarskiego pianisty Eгона Petriego,

którego znają radjosluchacze z występów przed mikrofonem stacji stołecznej. O godz. 21.25 nadany zostanie ze studja z Warszawy i transmitowany przez rozgłośnie łódz-

ką Polskiego Radja recital skrzypcowy jednego z najlepszych skrzypków europejskich Węgra

Laszlo Szentgyorgyego, który wykona szereg utworów Hubay'a, Beethovena i innych.

W ten sposób w ciągu jednego wieczora staną przed mikrofonami polskich stacji dwa wybitni artyści o głośnych nazwiskach, co będzie prawdziwą ucztą artystyczną dla radjoamatorów polskich.

ROZMAITOŚCI RADJOWE

KADEN-BANDROWSKI PRZED MIKROFONEM.

Dnia 7 maja kwadrans literacki wypełni prelekcja jednego z czołowych pisarzy doby współczesnej Juljusza Kaden-Bandrowskiego. Kaden-Bandrowski wygłosi psychologiczną impresję na temat procesu twórczości literackiej. W jaki sposób autor przyjmuje wrażenia z życia i jak przerabia je wewnątrz na dzieło sztuki i nadaje im odpowiednią formę, jaki jest stosunek autora do jego dzieła, — oto są myśli i zagadnienia, które poruszy w swojej prelekcji Kaden-Bandrowski. Poza tem zapowiedziane na czwartek, dnia 8 maja słuchowisko w układzie i reżyserji Leona Schillera, oparte na „Nieboskiej komedji” Z. Krasieńskiego, zostaje narazie odłożone.

POŻADANA INOWACJA.

Stacja stołeczna nadaje od pewnego czasu codziennie z wyjątkiem niedzieli prasowy dziennik radjowy dla użytku radjosluchaczy. Dziennik ten uwzględnia wszystkie aktualne wiadomości dnia z kraju i zagranicy, zaczerpnięte z biuletynu Polskiej Agencji Telegraficznej i innych agencji prywatnych. Materiał ten jest oczywiście odpowiednio przerabiany i przystosowywany do wymogów mikrofonu i składa się tylko z rzeczy najbardziej ciekawych, które mogą zainteresować każdego radjosluchacza. Prasowy dziennik radjowy nadawany jest w godzinach wcześniejszych, niż to miało miejsce w komunikatach P. A. T. nadawanych dotychczas, a przeznaczonych dla publiczności.

KONKURS DLA DZIEWCZYC RADJOWYCH.

Kierownictwo działu dziecięcego stacji warszawskiej wpadło na doskonały pomysł zorganizowania konkursu dla swoich młodocianych słuchaczy. Konkurs ten prowadzi znany dobrze dzieciom prelegent p. Henryk Ładosz. Polega on na nadawaniu raz na miesiąc dwóch zagadek i jednej szarady. Co trzy miesiące ogłaszany będzie przez mikrofon wynik tego konkursu przycem ci uczestnicy, którzy uzyskają najwięcej punktów, uzyskują nagrody przygotowane przez dział dziecięcy.

RADJO - OPERETKA PRACUJE.

Radjooperetka warszawska rozwija się z każdym dniem coraz więcej i dziś, po 4 latach istnienia święci nielada trójmy, nosząc słusne miano najlepszej audycji warszawskiej. Opracowanie radjofoniczne p. Michaliny Makowieckiej jasne, zwiewne i barwne oraz energiczna i staranna reżyserja przyczyniają się wielce do powodzenia operetek, a wykonawcy, składający się zwykle z czołowych sił opery warszawskiej bogactwem swych talentów i pięknym brzmieniem głosu dopełniają kunsztownej całości. Ostatnio na wybitne wyróżnienie zasłużyła piękna operetka Ned-bala „Polska krew”, nadana dnia 14 kwietnia. W operetce tej brali udział pp. Maryla Karwowska, Tola Mankiewiczówna, Stanisław Gruszczyński, Bolesław Bolko Aleksander Wasielec.

DWA CZWARTKOWE SŁUCHOWISKA.

Wydział literacki stacji stołecznej przygotował na czwartek dnia 8 b. m. godz. 21.30 dwa krótkie słuchowiska. „Kłopoty redaktora” — humoreskę Bolesława Prusa i fragment z książki Ferdynanda Goetla „Patnik Karapeta” p. t. Uratowanie Kiwacza”. Obydwa utwory zradjofonizował p. Z. Marynowski. Te pełne humoru i pogody dwa obrazki słuchowe, wykonają artyści scen warszawskich pod kierunkiem reżyserkim dyr. M. Meliny.

KWADRANS BUCHALTERÓW.

Kierownictwo programowe stacji warszawskiej wprowadziło do programów radjowych na stałe t. zw. kwadrans buchaltera, które nadawane będą raz na miesiąc. Kwadrans ten wygłaszać będzie prezes Polskiego Związku Rzeczoznawców i Buchalterów Bilansistów oraz red. „Buchaltera Polskiego” p. Antoni Szyller. W kwadransach tych omawiane będą zawodowe sprawy buchalterów, a więc kwestje podatkowo-buchalteryjne i techniczne, oraz wszelkie tematy związane z odpowiedzialnym i tak ważnym dla życia gospodarczego kraju zawodem buchaltera. Pierwszy taki kwadrans wygłoszony został we wtorek, dnia 29 kwietnia r. b. o godz. 19.25.

HASŁO GOSPODARCZE

ŚWIATOWY SPADEK CEN

Systematyczny spadek cen głównych surowców i artykułów żywnościowych obserwowany w ostatnim dziesięcioleciu, a ostatnio przybierający zastraszające rozmiary, oraz udzielający się ostatnio cenom detalicznym, nawet produktów fabrycznych, stanowi jedną z głównych przyczyn wielkiego kryzysu gospodarczego, który przeżywają obecnie niemal wszystkie organizmy gospodarcze świata. Jednolitość tego światowego ruchu niżkowego nakazuje dopatrywać się pewnych wspólnych jego przyczyn, rządzonych przez nieomyślnie prawa gospodarcze. Po szczególne grupy ekonomistów różne znajdują dla zjawiska tego wytłumaczenie.

Najogólniej przyjętym jest pogląd, za którym stoją zwolennicy teorii ilościowej pieniądza, szukający przyczyn się produkcji złota. Istotnie powojenne cyfry produkcyjne niższe są znacznie od przedwojennych. I tak gdy w r. 1913 ogólna produkcja złota wynosiła blisko 12 miliardów obecnych francuskich franków, to w czasie wojny do r. 1922 produkcja spada do bardzo niskich cyfr, by w okresie od 1924 do 1928 wynosić rocznie od 10 do 10 i pół miliardów, czyli od 12 do 16% mniej od produkcji z r. 1913. Opierając się jedynie na produkcji złota należałoby oczekiwać w nadchodzących latach dalszej niżki cen, gdyż brak nadziei, by obecny poziom produkcji złota utrzymał się czas dłuższy wobec stopniowego wyczerpywania się kopalń oraz maksymalnego nasilenia produkcji złota w kopalniach Transvaalu, dostarczających przeszło połowę światowego wydobycia złota.

Bardziej postępową od teorii ilościowej jest teoria dochodu. Opierając się na tem samym założeniu, co teoria ilościowa, uważa ona, że jakkolwiek rozdział dopływającego złota nie odbywa się równomiernie wśród poszczególnych państw, tem niemniej wzrost ilości złota powoduje zwiększenie dochodów, gdyż państwa zwiększające swe zapasy złota, równocześnie czynią znaczne zamówienia na rynkach zagranicznych, a złoto w ten sposób pośrednio odgrywa rolę regulatora cen. Zwolennicy obu teorii poszukują potwierdzenia swych poglądów w stwierdzonym przez ekonomistów zjawisku cyklicznego kształtowania się ruchu cen w zależności od wzrostu, względnie spadku produkcji złota. Tak więc pierwszy cykl rozpoczyna się w roku 1790 z okresem wyżkowym do roku 1820, a niżkowym do roku 1846. Drugi cykl rozpoczyna się w połowie ubiegłego stulecia ze zwykłą do roku 1873, niżką do roku 1896. Po tej dacie miał się rozpocząć trzeci cykl, którego okres zwykły właśnie miał się ukończyć w roku 1920, ustępując miejsca fazie niżkowej.

Nie podobna bezwzględnie odmówić pewnej dozy słuszności zwolennikom obu teorii. Z drugiej strony jednak przesadnym jest w dzisiejszych, coraz bardziej skomplikowanych stosunkach gospodarczych, przypisywanie wyjątkowo wpływu na kształtowanie się cen towarów. Nie wątpliwie wzrost produkcji złota działa w kierunku wyżki cen. Jeżeli nie zawsze powodują ją w dostatecznym stopniu, to dzięki oddziaływaniu innych momentów gospodarczych. Obecnie niedostateczny wzrost produkcji złota nie oddziaływała w kierunku wyżki cen, pozostawiając pole do działania innym momentom natury gospodarczej, które wyraźnie sprzyjają w obecnej dobie niżkowej tendencji cen. Momenty gospodarcze, to ogólna dążność w

kierunku obniżenia kosztów produkcji, oraz równoczesnego zwiększenia produkcji. Cała działalność racjonalizacyjna i organizacyjna zarówno produkcji przemysłowej, jak i rolniczej, proces koncentracji przemysłowej i handlowej, wreszcie zastępowanie ludzkiej siły roboczej w coraz wyższym stopniu maszyną, związany z tem kolosalny postęp techniki, wszystko to zmierza do obniżenia kosztów produkcji, globalnego wzrostu produkcji i zwiększenia jej rentowności.

Zwiększenia rentowności zaś szuka się przede wszystkim w drodze powiększenia

zbytu, chociażby przy obniżonych cenach sprzedażnych. Jeszcze w wyższym stopniu, niż produkcji przemysłowej, dotyczy to produkcji rolniczej, gdzie wskutek wzrostu wydajności, ceny produktów rolniczych mają tendencję kształtowania się znacznie poniżej poziomu cen produktów przemysłowych. Wzmiankowany proces gospodarczy odbywa się niewątpliwie od 150 lat, t. j. od momentu, gdy maszyna parowa zrewolucjonizowała prymitywne metody produkcyjne. Pomijając jednak jego intensyfikację w ostatnim okresie, nie znajduje on ostatnio

równoważnika w silnie zwiększającej się ilości złota. Stąd też istotnie mamy od 10-ciu lat do czynienia z ogólnym spadkiem cen w świecie, obserwowanym w kraju o walucie złotej, a maskowanym w krajach o pieniądzu papierowym, zwłaszcza zaś deprecjonującym się. Ten spadek cen, który od 1 1/2 roku przybrał znacznie na sile, wstępując do rewizji metod pracy, dla przywrócenia rentowności produkcji i wymiany.

S.

NOWE NADZORY

Do Sądu Okręgowego wpłynęło podanie firmy „Maurycy Frankenstein” o udzielenie odroczenia wypłat. Firma ta istnieje od 1908 roku i jest jed-

nem z największych przedsiębiorstw przemysłu konfekcyjnego w Polsce. Centrala i pracownia firmy mieści się w Brzezinach. Firma posiada swój skład

towarów w Poznaniu, obsługując swoimi produktami rynek krajowy i zagraniczny; eksportuje swe je wyroby do Danii, Anglii i Holandji. Naskutek panującego obecnie kryzysu ekonomicznego, zwiększenia kredytu towarowego i pieniężnego, zmiany koniunktury przy nabywaniu towarów przez żądanie zapłaty w gotówce za surowe materiały, które dotychczas firma nabywała na 9-12 miesięczny kredyt. Naskutek skurczenia się rynku krajowego, dużej ilości upadłości i nadzorów i pozagospodowej regulacji odbiorców firmy — „Maurycy Frankenstein” znalazł się chwilowo w trudnościach płatniczych. Analiza załączonego do podania bilansu stwierdza, że firma dysponuje aktywami, przewyższającymi pasywa, że — nawet nie licząc zupełnie nieruchomości, prawie wolnych od obciążeń — płynny kapitał przewyższa zadłużenie o blisko 50.000 złotych, a doliczając do tego wartość nieruchomości — o przeszło 200.000 złotych. Bilans zamyka się sumą 723.594,86 zł. Kapitału własnego firma posiada około 225.000 złotych. Maszyny, nieruchomości i urządzenia, a więc ogół aktywów niepieniężnych wynosi około 185.000 złotych, a zatem są pokryte przez kapitał własny z nadwyżką. Zobowiązania krótkoterminowe wynoszą 470.000 złotych, na co firma posiada w aktywach płynnych i półpłynnych 535.000 zł.

W grudniu ub. roku wniósł podanie o odroczenie wypłat Jakób i Wilhelm Laskowscy, właściciele fabryki wyrobów włókienniczych przy ul. Kilińskiego 70. Skład firmy znajduje się przy ul. Piotrkowskiej 101. Spółka posiada charakter firmowy. Bilans, załączony do podania wykazywał 700.000 zł w zamknięciu, sumę tę biegle obniżył do 600.000 zł. Sąd udzielił wówczas odroczenia wypłat do dnia 18 kwietnia b. r. Obecnie petenci złożyli podanie o wszczęcie postępowania układowego. Podanie to Sąd zatwierdził.

W kwietniu ub. roku podanie o odroczenie wypłat adwokat Osiecki pełnomocnik firmy „N. Moszkowicz i W. Rajchman”. Przedsiębiorstwo istnieje od 1918 r. trudni się sprzedażą towarów włókienniczych, siedziba jego mieści się przy ul. Piotrkowskiej 36, ponadto istnieje filja przedsiębiorstwa przy ul. Piotrkowskiej Nr. 42. Bilans po skorygowaniu go przez biegłego wykazywał w zamknięciu sumę 175.000 zł.

Sąd udzielił odroczenia wypłat na 3 miesiące, po czym właściciele przedsiębiorstwa zaproponowali za warcie układowe z wierzytelności przy redukcji dłu gów do 70 proc. Suma ta miała być spłacona w ratach kwartalnych w ciągu 2-eh lat. Sąd układowo zatwierdził.

Bilans pierwszych dni Targów w Poznaniu

Dopiero 4-ty dzień Targów Poznańskich wykazał jak słuszną była metoda zastosowana w tym roku do zwiędzających a polegająca na zapraszaniu przede wszystkim odbiorców. Rzeczą charakterystyczną dla targów tegorocznych jest fakt małego udziału szerokiej publiczności, żadnej tylko oglądania eksponatów. Stąd odnosi się też wrażenie, że na targach niema wiele gości. Stwierdzić jednak trzeba, że przeszło 90 proc. zwiędzających Targi składa się przede wszystkim z kupców, przemysłowców i rolni-

ków. Najwymowniej świadczą o korzyściach stosowanej metody wyniki transakcji, dokonanych w pierwszych 4-rech dniach istnienia Targów. Wystarczy podkreślić, że ogólna suma przeprowadzonych w tym krótkim czasie transakcji wynosi przeszło 3 milj. złotych. Transakcji dokonano z Rumunją, Węgrami, Anglią, Niemcami, Szwajcarią, Gdańskiem, Holandją i Ameryką. Specjalnie duże zainteresowanie dla naszego przemysłu szklanego wykazuje Estonia, Turcja i Rumunja.

Z notatnika handlowca

WZROST EKSPORTU POLSKICH PRODUKTÓW CHEMICZNYCH.

Wydów produktów chemicznych, oparty na świadectwach eksportowych, w pierwszym kwartale r. b. osiągnął 1.026.000 kg. wartości 6.369.000 zł., czyli w porównaniu z tym samym okresem r. 1929 zwiększył się o przeszło 2.807.000 zł. W porównaniu z pierwszym kwartałem 1929 roku wzrost najsilniej pod względem wartości wywóz przędzy jedwabiu sztucznego.

ZJAZD PRZEDSTAWICIELI ZAGROŻONEGO PRZEMYSŁU.

W dniu 4 b. m. odbył się w Warszawie zjazd przedstawicieli fabryk obuwia mechanicznego. Po wygłoszeniu referatu sprawozdawczego przez jednego z wybitnych znawców tej branży, w dyskusji poruszane były sprawy sposobów zwalczania trwającego wciąż jeszcze kryzysu, rozbudowy eksportu naszego obuwia zagranicę, stosunku do niewypłacalnych odbiorców i t. p.

PRZETARG NA DOSTAWĘ SZYN DLA KOPALNIANYCH LINII PODZIEMNYCH.

Dnia 22-go maja odbędzie się przetarg na dostawę dla bułgarskich państwowych kopalń węgla na dostawę szyn do kopalnianych linii

podziemnych, złączek do umocowywania szyn i łożysk kolejowych. Wartość dostawy wynosi 2.73.800 lewów. Termin wykonania dostawy 6-cio miesięczny.

WYWÓZ DROBIU BITEGO Z POLSKI DO NIEMIEC W R. B.

Niemcy sprowadzają duże ilości drobiu bitego. W marcu r. b. import drobiu bitego wyniósł 24.236 q. wartości 4.484 tys. Rmk., a w ciągu pierwszego kwartału r. b. — 84.295 q. o wartości 15.537 tys. Rmk. Polska w imporcie tym bierze dość mały udział. W marcu r. b., jak podaje statystyka niemiecka, z Polski sprowadzono do Niemiec 623 q. drobiu bitego, a import tego artykułu w ciągu pierwszego kwartału r. b. wyniósł 2.650 q.

PAŃSTWOWE ZAKŁADY INŻYNIERJI KUPUJĄ „URSUSA”.

Państwowe Zakłady Inżynierji nabyły portfel akcyj S. A. Zakłady Mechaniczne „Ursus”, znajdujący się dotychczas w posiadaniu Banku, Gosp. Kraj. stając się w ten sposób głównym właścicielem tego przedsiębiorstwa. Dzięki temu możliwemu stanie się usprawnienie działalności, oraz potaniecie kosztów produkcji obu tych zakładów, których produkcja w znacznym stopniu pokrywa się ze sobą.

Sytuacja w łódzkim przemyśle pończoszniczym

Zawarcie traktatu handlowego polsko-niemieckiego czyni aktualną groźbę konkurencji poszczególnych dziedzin importującego do nas przemysłu niemieckiego z zakładami przemysłu krajowego w Polsce.

Jest wysoce prawdopodobne, iż sfery gospodarcze niemieckie zwrócą uwagę na możliwości zbytu w Polsce dla wyrobów pończoszniczego przemysłu Niemiec. W związku z tem zwróciliśmy się do miarodajnych czynników o opinie w tej kwestji.

Jak wynika z udzielonych nam wyjaśnień — polskie zakłady pończosznicze mogą być zagrożone przez import niemiecki w jednym tylko wypadku, t. j. wówczas, gdyby przemysł eksportowy niemiecki chciał pracować na dumping, przy jednoczesnym udzielaniu szerokich kredytów. Po nieważ jednak gospodarcze sfery Niemiec zdają sobie aż nazbyt dobrze sprawę z te-

go, jakimi stratami grozi kredytowe zaangażowanie się w czasach obecnych u ku piectwa polskiego, które nawet we wzajemnych stosunkach musi uciekać się coraz częściej do wymagania pokrycia gotówkowego, można liczyć się z ewentualnością stosowania przez Niemcy dumpingu, który — nawet przy pokryciu gotówkowym ze strony odbiorców naszych nie dałby importerom oczekiwanych zysków choćby w postaci opanowania rynku polskiego. Stąd też liczyć się można z tem, iż przemysł niemiecki będzie próbował raczej wejść na rynki krajowe polskie w sposób normalny, bez stosowania dumpingu, a wówczas żad nych godnych uwagi strat polski przemysł pończoszniczy nie poniesie. Kwestja ta będzie zresztą całkowicie aktualną i ostatecznie wyjaśnioną z chwilą wprowadzenia w życie omawianego traktatu. (ag)

Dzisiaj i dni następnymi

KINO TEATR
CAPITOL

Dzisiaj i dni następnymi

Największy film dźwiękowy świata
realizacji Michała Kertésza

ARKA NOEGO

W rolach głównych:
DOLORES COSTELLO
GEORGE O'BRIEN

PONADTO:
Groteskowy zespół saksofonowy
„Sześciu braci Brown”

Seanse o godz. 6, 8, 10 oraz o godz.
12 w soboty, niedziele i święta.
Na pierwsze seanse cena wszystkich
miejsz zł. 1.

Przejazd 2 ODEON Przejazd 2	Główna 1. WODEWIL Główna 1.	Zielona 2 CORSO Zielona 2
<h1 style="margin: 0;">HARRY LIEDTKE</h1> <p style="margin: 0;">Kurt Vesperman, Hans Junkerman i Herman Picha</p> <p style="margin: 0;">w filmie najnowszej produkcji p. t.</p> <h2 style="margin: 0;">Władca Karnawału</h2> <p style="margin: 0;">Nad program: -F-A-R-S-A- Nad program:</p>		<p style="margin: 0;">Sensacyjny film cyrkowy p. t.</p> <h1 style="margin: 0;">ARENA GROZY</h1> <p style="margin: 0;">z życia artystów największego cyrku świata.</p> <p style="margin: 0;">Niebywale atrakcje.</p> <p style="margin: 0;">Nad program: -F-A-R-S-A-</p>

KINO-TEATR 1042

LUNA

Dziś i dni następnych!
Ostatni krzyk techniki filmowej!
Film jakiego jeszcze nie oglądał świat

ZAGŁADA OD WSCHODU

ROK 1950

Genjalna wizja przyszłości, najoryginalniejszy film, jaki kiedykolwiek pojawił się na horyzoncie kinematografii

W rolach głównych:
Benita Hume i Jameson Thomas.

Leon Kantor, na czele wielkiej orkiestry symfonicznej

Pocz. seansów o godz. 4 pp., w sob. i niedz. o godz. 12 w pol. — Ceny miejsc niższe. W sob. i niedz. od g. 12-3 pp. **50 gr* i 1 zł.** wszystkie miejsca po

Dźwiękowy kino-teatr

GRAND KINO

Nawet nie notowana dotychczas frekwencja w Łodzi nieodwołalnie ostatnie 2 dni!

Pieśniarz Paryża

najpotężnie dzieło amerykańskiej produkcji filmowej

W roli głównej bożyszcze Raryża
Maurice Chevalier.

Ceny miejsc niższe:
1. —, 2. —, 3. —

Początek seansów o godz. 4.30 pp.

I-szy dźwiękowy Kineoteatr w Łodzi

„SPLENDID”

20. NARUTOWICZA 20

Dziś i dni następnych!
Pierwszy europejski 100 proc. film dźwiękowy

Melodia serc

Prześliczny film miłosny pełny napięcia dramatycznego, Malownicze tło puszczy węgierskiej i pięknego Budapesztu

W rolach głównych:
Willy Fritsch i Dita Parlo

Zachwycające pieśni cygańskie w wykonaniu słynnej kapeli cyganów **JANCI BALOGHA.**

Największy dotychczas wszechświatowy sukces filmu dźwiękowego.

Każdy musi usłyszeć jak brzmi „Melodia serc”, którą odśp. Willy Fritsch. Ponadto: Rewelacja z ekranu **DIALOG polski** w niezwykłym 20-to minutow. polskim filmie dźwiękowym sensacja.

Początek seans. o godz. 6, 8 i 10 wiecz.
Ceny miejsc na wszystk. seans. 1, 2, 3.

TEATR ŚWIETLYNY i DZWIĘKOWY

„CASINO”

Dziś po raz ostatni!

Pikantny dramat erotyczny z zakulisowych tajników współczesnych małżeństw

Orgje zabaw!
Kontredans rozwodów!

p. t.

DZIEJE MAŁŻEŃSTWA

W rolach głównych:
NORMAN KERRY oraz gwiazda dźwiękowa, bożyszcze Ameryki i Europy **THELMA TODD** za którą wszyscy szaleją.

Nadprogram: **Atrakcyjne dodatki.**

Początek o godz. 4.30.

Genjalny reżyser i artysta

PUDOWKIN

stworzył arcydzieło, które bezsprzecznie nazwać możemy nowym triumfem kinematografii

p. t. Biali i Czerwoni

Wkrótce kino „PALACE”

KINO-TEATR

RESURSA

UL. KILINSKIEGO 123

Dziś i dni następnych!

Wspaniała para kochanków

Mikołaj Rimski i Elza Temary

w najlepszej swej kreacji

Dlatego że Cię kocham

Dramat wielkiej miłości i poświęcenia. Realizacja chwały Francji Ch. Burgueta.

Następny program:

◆ ??? ◆

Początek seansów w dni powszednie o godzinie 5.20, 7.15, i 9; w dni świąteczne o godzinie 3, 5, 7 i 9.

◆ **ŚLONCE** ◆

Napiórkowskiego 23

Dziś i dni następnych

JARMARK MIŁOŚCI

Kipiący warem krwi dramat białej niewolnicy

W rol. głównych: Najpiękniejsza gwiazda Ameryki **Bille Dove**

Gilbert Roland i Noah Beery

Następny program:
Pat i Patachon jako Bohaterowie.

Uwaga: Ceny miejsc niższe. I m. 70 gr., II m. 60 gr., III m. 40 gr. W niedziele na pierwszy seans od g. 1-3 wszystkie miejsca po 40 groszy, sobotę od 3-5 po 40 gr. Początek w dni powszednie od godz. 5, 7 i 9, w sobotę o godz. 3, niedziele i święta o godz. 1 pp.

DZWIĘKOWY KINO **MIMOZA** TEATR

UL. KILIŃSKIEGO Nr. 178

Dziś i dni następnych!

Upadły Anioł

Film powyższy jest ostatnim wyrazem techniki dźwiękowej.

W rolach głównych:
Nancy Carroll, Gary Cooper i Paul Lukas.

NADPROGRAM:
REWELACYJNY DODATEK DZWIĘKOWY.

Początek seansów w dni powszednie o godz. 5.30 w soboty, niedziele i święta o godz. 3.30 Passe-portut i bilety wolnego wejścia nieważne

Mimo wielkich kosztów obrazu ceny miejsc nie podwyższone.

Następny program: **Romans współczesnej panny**

KINO **CZARY** TEATR

Dziś i dni następnych!

Bohater największych sensacji filmowych, ulubieniec całego świata mistrz nad mistrze

DOUGLAS FAIRBANKS

w arcyfilmie pełnym oszałamiających sensacji brawurowej odwagi p. t.

Jego królewska mość Douglas I

Początek seansów o godz. 12-iej w pol. Na pierwszy seans wszystkie miejsca po 50 groszy. Na wieczorowe seanse **ceny miejsc niższe.**

Dziś rewelacyjna premiera.

„MIŁOŚĆ W OGNIU”

Wzruszający dramat odgrywający się na tle ostatniej wojny światowej
i uroczą gwiazdą ekranu

w rolach głównych: **Bożyszcze Ameryki** **RYSZARD BARTHELMESS**
MARION NIXON

Orkiestra pod dyr. A. Czudnowskiego.

Teatr świetlny
PRZEDWIOŚNIE

Zeromskiego 74-76. Dojazd tramwajami 5, 6, 8, 9, 16, do rogu Kopernika i Zeromskiego

Ceny miejsc I-1 zł. II-75 gr. III 50 gr. na pierwszy seans wszystkie miejsca po 50 gr. Początek o godz. 4 pp. w soboty, niedziele i święta o godz. 2 pp. Passe-partout bilety 1038 wolnego wejścia w sob. i niedz. nie ważne.

Nasiona

warzywne, pastewne, wszelkiego rodzaju kwiaty — pierwszorzędnych, krajowych i zagranicznych pielęgnacji nasion oraz sztuczne nawozy poleca

Skład apteczny i nasion
B. PILC

Łódź, Plac Reymonta (Górny 902 Rynek) 516, tel. 187-00.

HALLO!

Hallo! Dzwonić tel. 163-30 „Pogotowie krawieckie Kiersza” Zeromskiego 91, sklep narozny. Momentalnie odświeża garnitur za zł. 3.—, suknię za zł. 2.80, palto za zł. 3.—, łącznie z odebraniem i odesłaniem. Expressem pierze, farbuję, przerabia, nleuje, sztucznie ceruje. Farbujemy i pierzemy futra sposobem lipskim. 728

...SZEWCY...

Skóry—Hurt i Detal

(specjalność: detaliczna sprzedaż zelówek trwałych na wodę)

poleca:

Spółka Szewców
Piotrkowska 79
tel. 1.58-38

LOS Y

21-EJ POLSKIEJ PAŃSTWOWEJ LOTERJI KLASOWEJ

są już do nabycia u wszystkich kolektorów

CENA CAŁEGO LOSU WYNOŚI W KAŻDEJ KLASIE ZŁ. 40, ĆWIARTKI ZŁ. 10

Połowa losów wygrywa

CIĄNIENIE W KLASIE I-EJ DNIA 17 i 19 MAJA.

Na 8 miesięcy

245 na spłaty ratami

Aparaty RADJO

od 3 do 6 lamp TYLKO polskiego wyrobu.

Cena aparatów:

- 3 lampowy — 220 zł.
- 4 „ od — 350 zł.
- 5 „ od — 600 zł.
- 5 lampowy opancerzony — 900 zł.

POLSKIE RADJO

inż. Krzyżanowski i S-ka
ul. Andrzeja 4, tel. 201-04.

DR. MED.
EDWARD REICHER

Choroby skórne i weneryczne. Leczenie diatermją. Elektroterapia.
ul. Południowa 28
Od 8-10 rano, 12-2 i 5-8,30 wiecz. w niedziele od 9-2 pp. 729
Dla niezamożnych ceny lecznic.

DR. HELLER

Choroby skórne i wener. ul. Nawrot 2. Tel. 179-89
Do 10 r. i 4-8 w. Dla pań spajalnia godz. 4-5 po poł., w niedz. od 11-2 pp. Dla niezamożnych ceny lecznic. 1063

Nr. 214, 216, 215-30.

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi „XVI” rewiru **RAFAL SAKKILARI**, zamieszkały w Łodzi, przy ulicy Karola 30 na zasadzie art. 1030 U. P. C., ogłasza, że w dniu 13 maja 1930 r. od godz. 10 rano w domu Nr. 8 przy ul. Karola odbędzie się licytacja ruchomości należących do Adolfa Herszkowicza składających się z mebli, oszacowanych na zł. 1025.

Spis rzeczy i szacunek tychże przejrany odc może w dniu licytacji.

Łódź, dnia 1 maja 1930 r.
Komornik (—) **RAFAL SAKKILARI**.

Do akt. Nr. 1434 — 1930 r. — 1433 — 30 r.

OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, **STANISŁAW DULKOWSKI**, zamieszkały w Łodzi przy ul. Gdańskiej Nr. 6, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 20 maja 1930 r. od godziny 10 rano w Łodzi przy ulicy Zawadzkiej Nr. 34 odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Chaima Koniecpolskiego i Sury Koniecpolskiej i składających się z mebli oszacowanych na sumę zł. 1000.

Łódź, dnia 2 maja 1930 r.
Komornik (—) **STANISŁAW DULKOWSKI**.

Do akt. Nr. 1064 — 1930 r.

OGŁOSZENIE.

Komornik VI rewiru Sądu Grodzkiego w Łodzi, **LEON WĄSOWSKI**, zam. w Łodzi, przy ulicy Wólczafskiej 10, na zasadzie art. 1030 U. P. C., ogłasza, że w dniu 14 maja 1930 r. o godz. 10 rano w Łodzi, przy ul. Piłsudskiego 57 odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do firmy: „Jakob Foerster i Syn” i składających się z mebli garderoby męskiej i maszyny do szycia, oszacowanych na sumę zł. 875.

Łódź, dnia 2 maja 1930 r.
Komornik (—) **LEON WĄSOWSKI**.

Do akt. Nr. 1442 — 1930 r.

OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, **STANISŁAW DULKOWSKI**, zamieszkały w Łodzi przy ul. Gdańskiej Nr. 6, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 20 maja 1930 r. od godziny 10 rano w Łodzi przy ulicy Zeromskiego Nr. 31 odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do firmy „Jakub Szlezinger i Sey” i składających się z 3ch maszyn do wyrobu pończoch, oszacowanych na sumę zł. 650.

Łódź, dnia 5 maja 1930 r.
Komornik (—) **STANISŁAW DULKOWSKI**.

Nr. 780-30.

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi „XVI” rewiru **RAFAL SAKKILARI**, zamieszkały w Łodzi, przy ulicy Karola 30 na zasadzie art. 1030 U. P. C., ogłasza, że w dniu 13 maja 1930 r. od godz. 10 rano w domu Nr. 14-16 przy ul. Anny odbędzie się licytacja ruchomości należących do f.: „Fabr. przędzy glanc. tasiem i sznurowadeł K. Brauer”, składających się z rumaszyn f.: „Koerting”, oszacowanych na zł. 1000.

Spis rzeczy i szacunek tychże przejrany być może w dniu licytacji.

Łódź, dnia 15 kwietnia 1930 r.
Komornik (—) **RAFAL SAKKILARI**.

Do akt. Nr. 1375 — 1930 r.

OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, **STANISŁAW DULKOWSKI**, zamieszkały w Łodzi przy ul. Gdańskiej Nr. 6, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 20 maja 1930 r. od godziny 10 rano w Łodzi przy ulicy 6-go Sierpnia Nr. 57 odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Teofila Stroynowskiego i składających się z mebli, oszacowanych na sumę zł. 1050.

Łódź, dnia 2 maja 1930 r.
Komornik (—) **STANISŁAW DULKOWSKI**.

DOKTOR Med.
WOLKOWYŃSKI

Cegielniana 25 tel. 126-87
Specjalista chorób skórnych i wenerycznych 635

LECZENIE ŚWIATŁEM (lampą kwarcową). Badanie krwi i wydzielin. Przyjmuje od godz. 8-2, i 6-9 pp. w niedziele i święta 9-1
Dla pań od 5-6 eddzielna poczekalnia

Proszek „Uniwersal”
usuwa wszelkie nerwobóle:
Proszek „Potoł-Glob”
usuwa pocenie się pach i nóg.
Żądać wszędzie

Dr. med.
RÓŻANER

Dzielnia 9. tel. 28-98
Choroby skórne, weneryczne i moczościowe.
Przyjmuje od 8-10 i od 5-8. Leczenie lampą kwarcową. Oddzielna poczekalnia dla pań. Dla pań od 3-5 pp. 1028

Poradnia Wenerologiczna

Lekarzy Specjalistów
ul. Zawadzka Nr. 1

Czynna od 8 rano do 9 wiecz. w niedziele i święta 9-2 pp od 11-12 i 2-3 pp. przyjmuje kobieta lekarz

leczenie chorób wenerycznych moczościowych i skórnych
Badanie krwi i wydzielin na syfilis i tryper
Konsultacje z neurologiem i urologiem
Gabinet Światło-Lecznicy Kosmetyka lekarska
Oddzielna poczekalnia dla kobiet
1025 **PORADA 3 zł.**

NOWOOTWORZONA FABRYKA MEBLI GIĘTYCH „VIENPOL”

poleca bogaty wybór krzesel, foteli, taboretów i różnych stolików oraz wszystko w zakres giętych mebli wchodzące.

Łódź,
ul. Zawadzka 5

763

Dyrekcja Cel w Warszawie

ul. Marszałkowska 31a zawiadamia, że w Monitorze Polskim z dnia 6-go maja b. r. ogłasza się przetarg publiczny na dostawę podszewki pod mundury dla dozorców celnych. 269

„Radio Pogotowie”
Tel 183-40 Pomorska 20.

Naprawa, wizyty na miejscu. Przebudowa radio aparatów z zastosowaniem do stacji łódzkiej. Eliminatory. Ładowanie wypożyczanie, reperacja akumulatorów. Wszelkie zlecenia radiowe codziennie od 9 do 21. 164

Dr. med.
J. SADOKIERSKI

stomatolog
chirurgja szczęk, jamy ustnej i plastyka regulacja zębów rentgenodiagnostyka
Piotrkowska 164
Tel. 114-20 220

Zdolny, Potrzebna

sumienny i inteligentny elektro i radiomonter, na stałą posadę do poważnej instytucji poszukiwany od zaraz. Szczegółowe oferty z opisami świadectw składać do adm. „Hasła Łódzkiego” pod „St. 14” 100

CENY PRENUMERATY:

W Łodzi z niedzielnym dodatkiem ilustrowanym mies.	zł. 4.10
Zamiejscowa	5.—
Zagraniczna	8.—
Odesaniec do domu	0.40

Prenumeratę można przerwać tylko 1 i 15 każdego miesiąca

Konto czekowe w P. K. O. Nr. 65,210

CENY OGŁOSZEŃ MIEJSCOWYCH:

W tekście 50 gr. za wiersz 1 milim. 1 lam. (strona 4 lampy)
Nadesłane 40 " " " 1 " " " 4 "
Zwyczajne 12 " " " 1 " " " (10 lamów)
Nekrologi do 150 wierszy po 30 gr. wyżej po 40 gr. za 1 wiersz 1 milim. (strona 4 lampy). Drobne ogłoszenia 15 gr. za słowo.
Najmniejsze ogłoszenie 1.50. Poszukiwanie pracy 10 gr. za słowo
Najmniejsze ogłoszenie zł. 1.20.

Ogłoszenia firm zamiejscowych, chociażby posiadających filje w Łodzi, a centrale gdzieś indziej, o 50 proc. drożej od cen miejscowych. Firmy zagraniczne o 100 procent drożej. Każda nowa podwyżka obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia do zmiany cen bez przedniego zawiadomienia. Za terminowy druk ogłoszeń, komunikatów i ofiar administracja nie odpowiada.

Artykuły, nadesłane bez oznaczenia honorarium, uważane są za bezpłatne.

Rękopisów zarówno użytych jak i odrzuconych redakcja nie zwraca.